

*SELVÄT SANAT-
juttu*

*Målet om
SELVÄT SANAT*

Selvät Sanat-juttu

Målet om Selvät Sanat

E k e n ä s 1 9 4 5.
Ekenäs Tryckeri Aktiebolag.

Esipuhe.

Oikeuden pöytäkirja, joka täten julkaistaan, sisältää keväällä ja alkukesällä 1944 ilmestyneen "Selvät Sanat"-lehden täydellisen tekstin, mikä Linkomiehen hallituksen toimeksiannasta aiheutti sytteen julkaisijoille. Juttu oli esillä 16 p. elokuuta samana vuonna mutta siirrettiin syyskuun 20 päivään. Hallitusvaihdoksen jälkeen syyte peruutettiin uuden hallituksen toimesta ja samalla yleisölle jäi epäselväksi, mitä oikeastaan oli tapahtunut. Syytekirjelmässä sanotaan m. m. että syytetyt olivat olleet "vihollispropagandan asialla", "ihannoineet inhollisvaltaa", "halventaneet hallitusta, ja "pyrkineet horjuttamaan puolustukselle välttämätöntä yksimielisyyttä ja vaarantamaan valtion turvallisuutta". — Jokainen voi nyt arvostella tämän luonteenkuvauksen arvoa ja tämän oikeusjutun merkitystä. Se oli alusta alkaen sekä asiallisesti että muodollisesti erittäin hataralla pohjalla, mikä myöskin käy ilmi yhdestä valtiolliselle poliisille osoitetusta vastaajien kirjelmästä, joka pöytäkirjaan on liitetty.

Kuvaavaa valtiollisen poliisin menetelmille on, että sen silloinen apulaisjohtaja, joka välirauhan jälkeen pakeni Ruotsiin, kuulusteluissa antoi ymmärtää, että viranomaiset käsittivät lehden julkaisemisen lojaaliseksi

Förord.

Det rättegångsprotokoll, som härmed förelägges allmänheten, innehåller den fullständiga texten till den våren och försommaren 1944 utgivna informations-skriften "Selvät Sanat", vilken på initiativ av regeringen Linkomies föranledde åtal mot dess utgivare. Målet uppropades den 16 augusti samma år inför Helsingfors rådstuvurätt men uppsköts till den 20 nästföljande september. Efter regeringsskiftet på hösten lades målet emellertid ned på den nya regeringens initiativ utan att ha varit före andra gången och det förblev okänt för den stora allmänheten vad som i ärendet egentligen förefallit. I texten till åtals-skriften heter det bl. a. att de åtalade drivit "fiendepropagandans sak", "idealiserat fiendemakt", "nedsatt regeringen", "strävat till att undergräva den för landets försvar nödvändiga enigheten och bringa rikets säkerhet i fara". Var och en är nu i tillfälle att bedöma värdet av denna karakteristik och innebörden av denna process, som från första början formellt och sakligt vilade på synnerligen lös grund, vilket även en av svarandena i sin i rättegångsprotokollet publicerade inlaga till statspolisens framhåller.

Belysande för statspolisens metoder är att dess dåvarande biträdande chef — som efter va-

mielenilmaukseksi ja että hallitus ainoastaan halusi saada selville mitkä piirit olivat julkaisun takana. Juristina hän korosti ettei hän voinut pitää "Selvien Sanojen" julkaisemista lainvastaisena tekona. Hän ei myöskään katsonut sen sisällön voivan aiheuttaa syytettä tuomioistuimissa. Siitä huolimatta hän saneli valtiollisen poliisin pöytäkirjaan sen syytöksen, joka sanasta sanaan esiintyy syytekirjemässä.

Julkaisijat eivät tahtoneet heittää vaikutelmaa että kyseessä oli äärimmäisen vasemmiston naamioitu propagandayritys. Se olisi silloisissa oloissa tehnyt aivan mahdottomaksi saavuttaa vastakaikua niissä poliittisesti vaikutusvaltaisissa piireissä, ensi kädessä hallituksessa ja eduskunnassa, joita varten "Selvät Sanat" lähinnä oli tarkoitettu. Siitä ensimmäisessä numerossa esiintyvä varaus. Oli mielestämme sekä taktillisesti välttämätöntä että rauhanoppositiolla hyvin tärkeää että kävi ilmi että sillä oli kannatusta muissakin kuin äärimmäisen vasemmiston piireissä.

Syytös "perättömien tietojen" levittämisestä oli tietysti saneltu poliittisista syistä. Lehdessä esiintyvät väitteet olivat kaikessa oleellisessa paikkaansapitäviä. Jos yksityiskohdissa oli esiintynyt virheellisyyksiä, ei tämä heikentänyt perusteitamme kantavuutta tai vähentänyt tilannearvostelumme merkitystä. Ei myöskään ollut kyseessä minkäänlaisen valtiosalaisuuk-

penstilleståndet flydde tili Sverige — vid förhören lät förstå, att affären även från myndigheternas sida betraktades såsom en till sin innebörd lojal meningssyftning och att regeringen endast önskade få klarhet i vilka kretsar som stodo bakom den. Han var angelägen om att framhålla att han som jurist inte kunde finna att utgivandet av "Selvät Sanat" var en enligt gällande lag straffbar handling. Icke heller dess innehåll ansåg han kunna föranleda ansvarsyrkande inför domstol. Trots detta dikterade han till statspolisens förhørsprotokoll den anklagelse, som ord för ord återkommer i åtalsskriften.

Utgivarna voro angelägna om att informationsskriften inte skulle misstänkas vara ett maskerat propagandavapen för yttersta vänstern. Det hade i dåvarande läge helt omöjliggjort dess strävan att vinna gehör bland de politiskt inflytelserika kretsar, främst regeringen och riksdagen, till vilka den i främsta rummet vände sig. Därav reservationen i första numret. Det var både taktiskt nödvändigt och enligt vår mening en oundgänglig tillgång för fredsoppositionen att den visade sig ha starka rötter även i andra läger än yttersta vänstern.

Anklagelsen att "Selvät Sanat" utspritt "grundlösa uppgifter" var självfallet dikterad av politiska skäl. De fakta, som meddelades, voro i allt väsentligt överensstämmande med verkligheten och om eventuella misstag förekommit när det gällt

sien paljastaminen. Ne tosiasiat, joita esitettiin olivat yleisesti tunnettuja esimerkiksi ruotsinmaalaisissa sanomalehtimiespiireissä.

*Helsingissä 24 p. helmikuun
1945.*

detaljfrågor inverkar detta inte på våra arguments hållfasthet och värdet av vår bedömning av läget. Något yppande av stats-hemligheter var det heller inte fråga om. De fakta, som meddelades voro allmän egendom bl. a. i rikssvenska journalistkretsar.

Helsingfors den 24 febr. 1945.

P. O. B a r c k.

Käännös

Ote Helsingin kaupungin raastuvanoiksuuden neljännen osaston rikosasioita käsittelevässä istunnossa elokuun 16 p:nä 1944 pidetystä pöytäkirjasta.

11 §.

Virallisen syyttäjän, neljännen kaupunginviskaalin Lauri Tulosen läsnäollessa otettiin käsiteltäväksi täksi päiväksi määrätty juttu, jossa filosofian maisterit Per Olof Fredrik Barck ja Tor Nils Hilding Meinander sekä kansanedustaja Atos Kasimir Wirtanen kaikki Helsingin kaupungista ovat ilmiannetut perättömien, hallitusta halventavien tietojen levittämisestä ja kun juttu huudettiin tulivat mainitut Per Olof Fredrik Barck, Tor Hilding Meinander ja Atos Kasimir Wirtanen, kukin henkilökohtaisesti oikeuteen oikeudenkäyntiavustajanaan varatuomari Henrik Falck.

Syyttäjä antoi oikeuteen valtiollisen poliisin Helsingin kaupunkinviskaalinvirastolle osoittamat kaksi kirjelmää tutkintopöytäkirjoineen ja liitteineen sekä mainittuja Barckia, Meinanderia ja Wirtasta koskevat ikä ja mainetodistukset sekä rikorekisteriotteet.

Yllämainitut asiakirjat, paitsi 11 p:nä heinäkuuta 1944 päivättyjä rikosrekisteriotteita, jotka

Originaltext

Utdrag ur protokollet, fört vid rådstuvurättens i Helsingfors stad fjärde avdelnings sammanträde vid behandling av brottmålen den 16 augusti 1944.

11 §.

I närvaro av allmänna åklagaren, fjärde stadsfiskalen Lauri Tulonen företogs till åtgärd härtill utsatta målet angående filosof iemagistrarna Per Olof Fredrik Barck och Tor Hilding Nils Meinander samt riksdagsmannen Atos Kasimir Wirtanen, samtliga från denna stad, angivna för spridande av grundlösa uppgifter, vilka äro ägnade att nedsätta regeringen, och inställda sig då målet uppropades de angivna Per Olof Fredrik Barck, Tor Hilding Nils Meinander och Atos Kasimir Wirtanen envar personligen åtföljda av vicehäradshövdingen Henrik Falck såsom av dem antaget biträde i rättegången.

Åklagaren ingav statspolisens till stadsfiskalsämbetet i Helsingfors riktade två skrivelser jämte det undersökningsprotokoll och de andra bilagor, som åtföljt skrivelserna, ävensom om angivna Barck, Meinander och Wirtanen utfärdade ålders- och frejdebevis samt straffregisterutdrag.

Förenämnda handlingar, förutom de den 11 juli 1944 daterade straffregisterutdragen, vil-

osoittivat, ettei mainittuja Barckia, Meinanderia ja Wir-tasta oltu rekisteröity liitetiin pöytäkirjaan seuraavan sisältöi-sinä:

Alkuperäinen teksti
Valtiollinen Poliisi

Helsingissä, heinäkuun 17 p:nä 1944.

Helsingin Kaupunginviskaalin-virastolle.

N:o 7208/IV.

Asiasta aiheutuvia syytetoimenpiteitä varten valtiollinen poliisi oheisena kunnioittavasti lähettää filosofianmaistereja Per Olof Fredrik Barckia ja Tor Hilding Nils Meinanderia sekä kansanedustaja Atos Kasimir Wir-tasta koskevan kuulustelupöytäkirjan liitteineen.

Kun maisteri Meinander on asepalvelukseen kutsuttuna luutnanttina Sotaväen rikoslain alainen, on valtiollinen poliisi kirjeellään N:o 7088/14. 7. -44 pyytänyt asianomaisen juokko-osaston päälliköltä sotatuomiois-tuimista ja oikeudenkäynnistä niissä annetun lain 33 §:n tar-koittamaa suostumusta siihen, että syyte ltn. Meinanderia vas-taan saataisiin nostaa täkäläisessä raastuvanoikeudessa. Vas-tausta ähän pyyntöön ei kuiten-kaan ole vielä ehtinyt saapua.

Valtiollinen poliisi toivoo saa-vansa tiedon siitä, milloin syyte-juttu tulee esille, sekä aikanaan jäljennöksen asiassa annetta-vasta raastuvanoikeuden pää-töksestä.

Apulaispäällikkö Ville Pankko.
Toimistopäällikkö Aarne Rinne.

ka utvisade att angivna Barck, Meinander och Wirtanen icke blivt inregistrerade, intogs så-lydande:

Översättning
Statspolisens

Helsingfors den 17 juli 1944.

Till Stadsfiskalsämbetet i
Helsingfors.

N:o 7208/IV.

För i ärendet påkallade åtgärder närsluter statspolisens högaktningsfullt förhållningsprotokoll jämte bilagor rörande filosofiemagistrarna Per Olof Fredrik Barck och Tor Hilding Nils Meinander samt riksdagsmannen Atos Kasimir Wirtanen.

Enär magister Meinander i egenskap av i vapentjänst in-kallad löjtnant underlyder Strafflagen för krigsmakten har statspolisens i skrivelse N:o 7088 /14. 7. -44 hos vederbörande truppavdelnings chef anhållit om i 33 § lagen om krigsdomstolar och rättegången vid dessa avsett medgivande därtill, att åtal mot anklagade Meinander måtte få väckas vid härvarande rådstuvurätt. Svar på denna anhållan har likväl ännu icke hunnit ingå.

Statspolisens emotser uppgift därom, när målet kommer före, samt i sinom tid avskrift av rådstuvurättens utslag i saken.

Biträdande chef Ville Pankko.

Byråchef Aarne Rinne.

VI/KD N:o 881/1879 -44.

Valtiollinen poliisi

Pöytäkirja valtioliisessa poliisissa Helsingissä "Selvät sanat"-nimisen salalehtisen tutkimuksessa tapahtuneista kuulusteluista kesäkuun 30 ja heinäkuun 7 päivän välisenä aikana 1944.

Ptk. N:o 138/44.

On luonnollista, että Suomen kommunistinen puolue parhailaan käytävän Suomen ja Neuvostoliiton välisen sodan aikana on tehnyt voitavansa keskinäisen "rauhan" aikaansaamiseksi Neuvostoliiton vaatimilla ehdoilla. Kiertokirjeissään ja salaisissa lehti sissään puolue on pyrkinyt taivuttamaan kansan kokonaisuudessaankin, mutta erikoisesti työväestön ja rintamasotilaat aktiiviseen rauhanoffensiiviin. Tämä pyrkimys ei ole ollut tunnusomaista yksinään kommunistiselle puoluelle, vaan aktiivista toimintaa samoissa merkeissä on todettu eräissä muissakin, tosin suppeissa kansalaispiireissä. Jo kulueneen 1943 vuoden aikana valtiollinen poliisi sai haltuunsa joi-tain kappaleita "Sensuroimattomia Tiedoituksia" ja "Poliittisia Tietoja" nimisiä salalehti-ä, joissa kauttaaltaan näkyi maamme moniaita kanavia myöten tunkeutuneen anglosaksisen propagandan jälki. Näissäkin ilmeni rauhanteon välttämättömyys ja taivuttelu hyväksymään bolshevikien sanelemat rauhanehdot. Hallituksen toi-

VI/KD N:o 881/1879 -44.

Statspolisens

Protokoll fört vid förhör i Helsingfors under tiden mellan den 30 juni och 7 juli angående undersökning "Selvät Sanat" benämnda hemlig skrift.

Prot. N:o 138/44.

Det är naturligt, att det kommunistiska partiet i Finland under det pågående kriget mellan Finland och Sovjetunionen gjort vad det förmått för att åstadkomma en "fred" mellan parterna på de villkor Sovjetunionen uppställt. I sina cirkulär och hemliga skrifter har partiet försökt påverka folket i dess helhet men särskilt arbetarbefolkningen och frontsoldaterna till förmån för en aktiv fredsoffensiv. Denna strävan har karakteriserat icke enbart det kommunistiska partiet, utan aktiv verksamhet i samma anda har iakttagits även i vissa andra, visserligen begränsade, medborgarkretsar. Redan under år 1943 kom statspolisens över några exemplar av två hemliga skrifter, vilka kallades "Sensuroimattomia Tiedoituksia" och "Poliittisia Tietoja", vilka genomgående visade tydliga spår av den anglosaxiska propaganda, som genom många kanaler funnit vägen till vårt. Även i dessa framträdde uppfattningen om nödvändigheten av ett fredsslut och advokatyr för de av bolsjevikerna dikterade fredsvill-

menpiteet saivat jyrkkäsanaisen arvostelun. Tämän vuoden kevätkuukausista lähtien ei sanottuja lehtisiä enää ole näkynyt ilmestyneen. Mutta näiden tilalle ilmestyi viime toukokuun alkupuolella "Selvät sanat"-niminen samanhenkinen salalehtinen. Lehtistä ilmestyi pienin väliajoin kaikkiaan neljä numeroa, viimeinen kesä-heinäkuun rajassa.

Lehtisten eri otsikoin varusteissa kirjoituksissa tähdenne-tään ensimmäisenä maan tulevaisuuden tärkeimpänä tehtävänä nopeata täydelistä irroit-tumista Saksasta, "perikatoon tuomitusta natsivaltakunnasta" ja heidän karkoittamistaan maasta. Tämä karkoitustoimen-pide tulee lehtisen mukaan käy-tännössä perin helpoksikin. Sillä elleivät saksalaiset itse vapaa-ehtoisesti poistu, "joutuvat venäläiset joka tapauksessa karkoittamaan heidät" ja "näin ollen solmittava aselepo ei muut-taisi mitään oleellista tässä suhteessa".

Pohja tällaiseen uskoon turvallisesta aselevon ja luotettavan rauhan mahdollisuuksista Neuvostoliiton kanssa selviää lehtisen toisessa numerossa. Kirjoituksessa "Mitä Venäjä meistä tahtoo" analysoidaan aivan uusi kuva Neuvostoliitosta. Puhumattakaan kommunistisesta maan vallankumouspyrkimyksistä on väärin epäillä sitä imperialistisista pyyteistäkään. Sen koko olemassaolonsa ajan hellittämätön painostus ja sen armeijan hyökkäykset maatamme vastaan eivät ole imperialis-

koren. Regeringens åtgärder kritiserades skarpt. Sedan våren detta år ha de ifrågavarande skrifterna icke längre synts till. Men i deras ställe utkom i början av senaste maj månad en hemlig skrift i samma anda under namnet "Selvät Sanat". Fyra nummer av skriften utkommo med korta intervaller, det sista vid månadsskiftet juni—juli.

I de med speciella rubriker försedda artiklarna i skriften understrykes, att landets första och viktigaste uppgift med avseende å framtiden är att snabbt och fullständigt lösgöra sig från Tyskland, "det till undergång dömda nazistriket", och att fördriva tyskarna ur Finland. Detta fördrivande bleve enligt skriften jämförelsevis lätt. Ty såvitt icke tyskarna själva frivilligt avlägsna sig, "komma ryssarna i varje fall fördriva dem" och "under sådana förhållanden skulle det ingångna vapenstillståndet icke förändra någonting väsentligt i detta avseende".

Grunden för en dylik tro på möjligheterna för ett betryggande vapenstillstånd och tillförlitlig fred med Sovjetunionen framgå av skriftens andra nummer. I artikeln "Vad Ryssland önskar av oss" analyseras fram en alldeles ny bild av Sovjetunionen. Det skulle sålunda vara alldeles oriktigt att misstänka den för imperialistiska strävanden för att nu icke alls tala om den kommunistiska världsrevolutionen. Dess oavslutliga påtryckning och dess arméers anfall mot vårt land ha icke varit

mia, vaan pelon aiheuttamaa itsepuolustusta. On sen vuoksi aiheetonta epäillä Neuvostoliiton rehelliisiä tarkoituksia, koska se jo pelkästä varovaisuudesta "ei halua saada ihmiskunnan vihaa päälleen".

Lehtisen jatkuviissa kirjoituksissa uudistuu toteamus rauhan- teon välttämättömyydestä ja kun nykyinen hallitus on tuon toteutumisen esteenä, on maalle saatava uusi rauhantekoon sovelias hallitus. Lehtisen neljännen numeron ensimmäisessä kirjoituksessa — tavallaan opposition ohjelmaluonnos — jo edellä kosketeltujen toimintaperusteiden lisäksi on uuden hallituksen kumottava aikaisemman hallituksen maan turvallisuuden nimessä voimaansaattamat poikkeuslait. "Hallituskysymys"-nimisessä kirjoituksessa, jossa voimaperäisesti yritetään osoittaa nykyisen hallituksen kykene- mättömyyttä maan asian mene- nestykselliseen johtamiseen, esi- tetään hallituksen jäseniä hal- ventavia mainintoja.

Viimein "Suomi Venäjän rin- nalla" kirjoituksessa Neuvostoliitto saa osakseen jopa ihaile- van arvostelun. Bolshevismi on Venäjän kansalle antanut jär- jestyksen ja kohottanut sen tek- niikkaa (terrori ja sotateollisuus, kirj. huomautus). Bolshevismen valtava prosessi on maailman- historiallinen ja se tulee hallitse- maan seuraavaa historiallista kautta. Ja kun Suomi "valta- poliittisesti elää Venäjän armoil- la", on sen valmistauduttava elämään Venäjän rinnalla.

Kun mainittujen lehtisten si-

imperialism utan av fruktan dik- terat självförsvar. Det är så- ledes omotiverat att betvivla Sovjetunionens ärliga avsikter, enär den redan av ren försiktig- het "icke önskar ådraga sig mänsklighetens hat."

I de fortsatta artiklarna i skriften upprepas konstateran- det av fredens nödvändighet och då den nuvarande regeringen är ett hinder för dess förverkligan- de, måste landet få en ny för fredsslut mera lämpad regering. I den första artikeln i fjärde numret av skriften — på sätt och vis ett programutkast för oppositionen — förklaras att den nya regeringen utöver ovan- berörda grunder för sin verk- samhet måste upphäva de un- dantagslagar den tidigare rege- ringen för landets trygghets skull infört. I en artikel med rubriken "Regeringsfrågan" vari författaren med mycket kraftiga medel försöker påvisa den nuvarande regeringens oför- måga att framgångsrigt handha- va landets angelägenheter, ut- sätts regeringens medlemmar för kränkande påståenden.

Slutligen blir Sovjetunionen i artikeln "Finland vid Rysslands sida" föremål för rentav be- undrande omdömen. Bolsjevismen har givit det ryska folket ordning och bragt dess teknik (terror och krigsindustri, förfat- tarens anmärkning) till en hög nivå. Bolsjevismens väldiga process är världshistorisk och den kommer att prägla den när- mast följande historiska perio- den. Och då Finland "i makt- politisk hänseende lever på rysk

sältö kokonaisuudessaan osoitti niiden takana vaikuttavien piirien, mahdollisesti järjestön, kieron ja vaarallisen asennoitumisen hallitusta vastaan, ja kansan eheyttä ja yhteishenkeä repivän luonteen sekä vakavasti vaarantavan maanpuolustajain taisteluhenkeä, ryhtyi valtiollinen poliisi toimenpiteisiin kerrotun lehtipuuhun paljastamiseksi ja niiden levittämisen estämiseksi. Lehtisiä on saatu talteen kaikkiaan noin 400 kpl. Laajojen pohjustavien tutkimusten jälkeen 30/6 -44 kuulusteluja varten pidettiin filosofian maisteri Per Olof Barck.

Allekirjoittaneen valtiollisen poliisin apulaispäällikön kesäkuun 30 päivänä aloittamassa kuulustelussa filosofian maisteri *Per Olof Barck* ilmoittaa syntyneensä toukokuun 1 päivänä 1912. Kirjoissa Helsingin pohj. ruots. seurakunnassa ja asuvansa Katajanokankadun N:ossa 5 D 15, mutta tilapäisesti asuu nyt tuttavansa maisteri Steniuksen luona Tempelikadun N:ossa 6. Vaimonsa Karin, o. s. Krook ja kaksi alaikäistä lasta oleskelevat nykyisin Ruotsissa. Toimessa Mannerheimin Lastensuojeluliitossa.

Edellä selostetusta "Selvät Sanat"-julkaisusta kuulustelta-va antaa lyhyen kirjallisen ruotsinkielisen selityksen:

Käännös

Se ilmapiiri, jolle toivomukset kaikista vaikeuksista huolimat-

näd", måste det bereda sig på ett liv vid Rysslands sida.

Då innehållet i nämnda skrift i sin helhet visade att de bakom densamma stående kretsarna, möjligen en hel organisation, intogo en opålitlig och farlig ställning till regeringen och att deras verksamhet riktades mot folkets enighet och samförstånd samt på ett allvarligt sätt äventyrade soldaternas kampvilja, vidtog statspolisens åtgärder för avslöjande av tidningsföretaget och förhindrande av numrens spridning. Inalles cirka 400 exemplar av skriften ha överkommit. Efter omfattande förberedande undersökningar anhölls den 30. 6. 1944 för förhör filosofiemagistern Per Olof Barck.

Vid ett av undertecknad biträdande pchef för statspolisens den 30 juni påbörjat förhör uppger sig filosofiemagistern *Per Olof Barck* vara född den 1 maj 1912. Han är skriven i Helsingfors norra svenska församling och bor vid Skatuddgatan N:o 5 D 15, men nu tillfälligt hos en bekant, magister Stenius vid Tempelgatan N:o 6. Hans hustru Karin, född Krook, och två minderåriga barn, uppehålla sig för närvarande i Sverige. Han är i tjänst vid Mannerheims Barnskyddsförbund.

Om ovanbeskrivna "Selvät Sanat" benämnda skrift lämnar den förhörde en kort skriftlig svenskspråkig förklaring:

Originaltext

"Tanken på utgivandet av en informationsskrift, avsedd att

ta aikaansaataavasta rauhasta Neuvostoliiton kanssa antoi leimansa ja joka Suomen virallisen rauhantunnustelun yhteydessä viime keväänä oli vallalla, herätti allekirjoittaneessa ajatuksen julkaista hallituksen jäsenille, kansanedustajille ja poliittisesti merkittävälle henkilölle jaettavaksi tarkoitettua tiedotuslehtistä. Mainitut toivomukset ovat kuten tunnettua jääneet laajoissa piireissä elämään, myöskin sen jälkeen kuin neuvottelut katkaistiin. Vaikkakin kaikki ovat tunnustaneet sen, ettei Neuvostoliitto helpottanut rauhanteon mahdollisuuksia, on kuitenkin kysytty, oliko valtiollinen johtomme tehnyt kaiken voitavansa jotensakin hyväksyttävän ratkaisun aikaansaamiseksi.

Lähtökohtana on ollut se tosiasia, että Saksan yhä selvemmin on täytynyt perääntyä ja että suursodan loppupäätöstä on pidettävä itsestään selvänä. Ei kukaan — ainakaan minun tuntemissani piireissä — ole asettanut Suomen asian oikeudenmukaisuutta kyseenalaiseksi. Mutterspektiivin uhatessa näytti tulevan yhä kohtalokkaammaksi rasitukseksi tälle asialle — mikä m. m. näkyy Yhdysvalloissa ja Ruotsissa ilmitulleista mielipiteistä. Suomea uhkasi lähenevän katastroofin tavoin eristys sekä perspektiivi Saksan romahduksen jälkeen jäädä ehdoitta Venäjän armoille. Tämän perspektiivin uhatessa näytti, kovakin rauha — jos sellainen oli saavutettavissa — paremmalta kuin se ehdoton antautumi-

tilleställas regeringens ledamöter, riksdagsmän och personer av politisk betydelse, uppstod hos undertecknad i den atmosfär av önsknings om att trots alla motigheter en fred med Sovjetunionen kunde åstadkommas, som rådde i samband med Finlands officiella försvarssondering i våras. Dessa önsknings har som känt levat kvar i vida kretsar även sedan underhandlingarna avbrötos. Även om det erkänts av alla att Sovjetunionen icke underlättade möjligheten att sluta fred, har man frågat sig om vår politiska ledning utnyttjat alla möjligheter till en något så när acceptabel lösning.

Utgångspunkten har varit att Tyskland allt tydligare måste vika bakåt och att storkrigets utgång måste anses given. Ingen — i varje fall inte i de kretsar jag känner till — har ifrågasatt Finlands rättvisa sak. Men förbundet med Tyskland föreföll att bli en allt ödesdigrare belastning för denna sak — manifesterat bl. a. av reaktionen i USA och Sverige. Finland hotades på ett katastrofalt sätt av isolering och av perspektivet att sedan Tyskland krossats på nåd och onåd utlämnas åt Ryssland. Inför detta perspektiv föreföll även en hård fred — om den kunde nås — bättre än den ovillkorliga kapitulation som kunde följa när Finland ensamt hade att värja sig mot övermakten. Fanns det en väg att komma ur förbundet med Tyskland, fanns det en chans att få en fred, som garanterade landet dess frihet, då borde denna chans tas — det var

nen, joka mahdollisesti seuraisi, kun Suomen olisi täytynyt yksin puolustautua ylivoimaa vastaan. Jos oli olemassa ulospääsy liitosta Saksan kanssa, jos oli olemassa mahdollisuus sellaiseen rauhaan, joka olisi maan vapaudelle takeena, siinä tapauksessa tämä mahdollisuus oli varteenotettava — siinä se johtopäätös joka tehtiin, ja monet ovat kysyneet, ovatko eduskunnan jäsenet todellakin painaneet mieleensä asemamme kauhistuttavan vakavuuden ja usean lojaalisen kansalaisen levottomuuden siitä, ettei kaikkea voitavaa oltu tehty.

Tämä olkoon lyhyenä yhteenvedona siitä asenteesta ja siitä tunnelmasta, joka myöskin toisin tavoin on poliittisessa mielipiteidenvaihdossa tullut ilmi. Minun käsitykseni mukaan voisi olla hyötyä siitä, että radikaalisti arvostelevia näkökohtia sensuroimattomassa muodossa saataisiin esilletuoda maan johdossa oleville vastuuntuntoisille henkilöille. On itsestään selvää, että ole tiedoituslehtisessä esittänyt ainoastaan omia mielipiteitäni, vaan ehkä enemmän sellaista, jonpoeta sihno.cmf [?] mänkin sellaisia johtopäätöksiä joita olen tehnyt siitä mitä eri piireissä olen kuullut, ja sellaista, jonka tiesin varmaan askarruttavan tavallisen kansalaisen mieltä.

Lehtisen takana ei siis ole mikään laajempi ryhmä. Sitävastoin minua ovat auttaneet vain muutamat henkilöt, jotka myös ovat avustaneet sisällön kokoonpanossa. Monistuksesta olen itse

den konklusion man gjorde och många ha ställt sig frågan om riksdagens ledamöter verkligen på allvar besinnat lägets fruktansvärda allvar och många lojala medborgares oro för att inte allt gjordes som kunde göras.

Detta må tjäna som ett kort sammandrag av en inställning och en stämning som kommit till uttryck även på andra sätt i den politiska debatten. Jag tänkte mig att det kunde vara en mening med att i oensurerad form få radikalt kritiska synpunkter på vårt läge framförda till svars-kännande personer i landets ledning. Självfallet är det inte bara mina egna synpunkter jag framfört i informationsskriften, utan kanske i ännu högre grad konklusioner av sådant jag avlyssnat i olika kretsar och som jag visste att säkerligen sysselsätta även den vanliga medborgaren.

Någon större grupp står sålunda inte bakom skriften. Där emot har jag haft hjälp av ett fåtal personer, som även bidragit till innehållet. Hektograferingen har jag ombesörjt själv, likaså största delen av distributionen — här ha dock ett par personer varit behjälpliga. Artiklarna ha översatts och renskrivits på vaxpapper av en för mig obekant person. Materialet har avhämtats och återställt genom förmedling av min bostad (helt ovetande för mina hyresvärdar). Sammanlagt fyra nummer ha utgivits och avsikten var att utge ett femte där det skulle konstateras att fredsmöjligheter icke förelåg längre

huolehtinu — tässä on kuitenkin pari henkilöä ollut avustamassa. Eräs minulle tuntematon henkilö on kääntänyt kirjoitukset ja kirjoittanut ne vapapaperille. Kirjoitukset ovat vain kulkeneet asuntoni kautta (vuokraisäntieni tietämättä). Kaikkiaan neljä numeroa on julkaistu ja tarkoituksena oli julkaista vielä viides, jossa olisi todettava ettei rauhanmahdollisuuksia enää ollut ja että tiedotuslehtinen siten oli tarkoitusta vailla.

Alkuperäinen teksti

Tarkemmin lehtisen synty- ja toimintavaiheista tiedusteltaessa kertoo, ettei itsellään ole minkäänlaista osuutta "Selvät Sanat"-lehtistä aikaisemmin levitettyihin "Sensuroimattomia Tiedoituksia"- ja "Poliittisia Tietoja"-nimisiin lehtisiin. Jolloinkin muistaa lukeneensa ruotsinmaalaisesta sanomalehdestä, muistaakseen "Dagens Nyheter", kuvauksen "Poliittisia Tietoja"-lehtisestä ja sen tarkoituksesta. Myöhemmin sai kuulla eräältä tuttavaltaan, että sellaista lehtistä todella oli täällä aikaisemmin levitetty. Edelleen oli kuullut lehtistä mainittavan parlamentaarisen opposition epäparlamentaariseksi julkaisuksi. Mainitusta lehtisestä tuli sitten vähän myöhemmin puhe erään hyvän ystävänsä kanssa ja heissä heräsi ajatus, että tuontapaisen lehtisen jatkuminen olisi maalle hyödyllistä ja niin päättivät ryhtyä ajatusta toteuttamaan. Katsoivat kuitenkin

och informationsskriften därmed förlorat sin mening".

Översättning

Vid närmare förfrågningar om skriftens tillkomst och vidare öden berättar den förhörde, att han själv icke har någon andel i de före "Selvät Sanat" distribuerade "Sensuroimattomia Tiedoituksia" och "Poliittisia Tietoja" benämnda skrifterna. Han påminner sig någongång ha läst i någon rikssvensk tidning, såvitt han minns Dagens Nyheter, en presentation av broschyren "Poliittisia Tietoja" och dess syften. Senare fick han av en bekant höra, att en sådan skrift faktiskt här tidigare hade blivit spridd. Han hade vidare hört att broschyren hade namn om sig att vara den parlamentariska oppositionens oparlamentariska publikation. Nämda skrift kom sedan något senare på tal vid ett samtal med en god vän, och de funno båda att det vore nyttigt för landet att en sådan skrift även i fortsättningen skulle utkomma och beslöto så att vidtaga åtgärder för tankens realisering. De ansågo det likväl nödvändigt att vid företaget binda någon person, som särskilt under de senaste tiderna aktivt varit med i politiken. I denna avsikt vände de sig till en person inom sin bekantskapskrets och denna var genast redo att delta samt påpekade, att tanken på intet sätt var ny utan att det redan tidigare varit fråga om att åstadkomma ett sådant språkrör för fredsoppositionen.

kin tarpeelliseksi saada hommaan mukaan sellaisen henkilön, joka varsinkin viime aikoina on ollut aktiivisemmin mukana politiikassa. Tässä tarkoituksessa kääntyivät erään tuttavapiiriin lukeutuvan henkilön puoleen ja olikin hän heti alitis puuhaan huomauttaen, ettei ajatus mitenkään ole uusi, vaan että tällaisen rauhanopposition äänenkannattajan aikaansaamista oli jo aikaisemminkin pohdittu.

Lehtisen levikkiin nähden oli alunperin tarkoituksena jakaa sitä ensi kädessä eduskunnan ja hallituksen jäsenille. Kun valtaosa eduskunnan jäsenistä on suomenkielinen, lankesi itsestään, että lehtisen pitää olla suomenkielinen. Mutta kun kuulusteltava samoin kuin toverinsakaan eivät voineet täydellisesti luottaa suomenkielen taitoonsa, kävi välttämättömäksi edelleen tuttavapiiristä etsiä sopiva täysin suomenkielen taitoinen henkilö, joka kääntäisi heidän ruotsinkieliset kirjoituksensa suomeksi. Suomentajan hankkiminen jäi viimeisenä puuhaan liittyneen toimittajan huoleksi. (Merkittäin: Kuulusteltavalla on siis "toimittaja"-tovereina eräs ystävänsä ja eräs tuttavansa. Pöytäkirjassa tullaan edellisistä nimittämään "ystäväksi" ja jälkimmäistä "tuttavaksi"). Kuulusteltava kieltää tuntevansa eikä edes tietävänsä suomentajan nimeä. Sen on tullut tietämään, että suomentajan pitäisi myös kirjoittaa kirjoitukset vahalle. Lehtisen toimituksen muistelee tapahtuneen siten, että kaikki alkupe-

Med avseende å skriftens spridning hade avsikten ursprungligen varit att utdela den i första hand till riksdagens och regeringens medlemmar. Då majoriteten av riksdagsmännen är finskspråkig ansågs det självfallet att skriften skulle avfattas på finska språket. Men då den förhörde lika litet som sina kamrater icke helt kunde lita på sin kunskap i finska, blev det nödvändigt att i beaktanskapskretsen finna en lämplig person, som fullständigt behärskade finska språket och skulle översätta deras svenskspråkiga artiklar till finska. Att anskaffa en översättare uppdrogs åt den redaktör, som senast hade anslutit sig till företaget. (*Antecknas*: den förhörde har således som medredaktörer en "vän" och en "bekant". I protokollet kommer i fortsättningen den förra att kallas "A" och den senare "B"). Den förhörde säger sig icke vara bekant med översättaren eller ens känna hans namn. Vad han vet är att översättaren också fått lov att skriva artiklarna på vaxpapper. Skriftens redigering påminner sig den förhörde ha skett så, att samtliga svenskspråkiga artiklar i original för det första numret insamlades av honom och sedan genom förmedling av B. sändes till översättaren. Då denna ordning likväl visade sig besvärlig avtalades beträffande de följande numren, att artiklarna skulle sändas direkt till B, som jämte sina egna befordrade dem till översättaren.

Den förhörde önskar fram-

räiset ruotsinkieliset kirjoitukset ensimmäiseen numeroon kerääntyivät kuulusteltavalle ja sitten "tuttavansa" välityksellä suomentajalle. Kun tämä järjestely kuitenkin osoittautui hankalaksi, sopivat seuraaviin numeroihin nähden siten, että kirjoitukset kerääntyivät suoraan "tuttavalle", joka ne omien kirjoitustensa ohella toimitti suomentajalle.

Tahtoo huomauttaa — jonka jo selostuksensakin osoittaa — ettei lehtipuuhassa ollut mitään päätoimittajan tapaista eikä myöskään mitään kirjoitusten ennakkotarkastusta, vaan kunakin kirjoitukset menivät kajoamattomina suomentajalle. Vain yksi poikkeus tapahtui. Kolmanteen numeroon oli "tuttava" kirjoittanut kirjoituksen "Irti Saksasta". Lukiessaan "ystävänä" kanssa suomentajalta saapuneita vahoja, oli heidän mielestään sanotun kirjoituksen viimeisessä kappaleessa liian räikeäsanaisesti arvosteltu Saksaa ja sen sisäisiä oloja. Tämän vuoksi kuulusteltava poisti kirjoituksen loppukappaleen ennen monistamista, jonka vakinaisesti ja yksin suoritti toimipaikkansa monistuskoneella.

Henkilöistä, jolle lehtistä lähetettiin, valmisti "tuttava" luettelon osoitteineen ja tämän luettelon mukaan, jota ajan varrella täydennettiin ja korjailtiin, suomentaja kirjoitti osoitteet postiin pantaviin kuoriin. Tosin ei tämäkään järjestely ollut aivan ehdoton, sillä erään lähetyksen yhteydessä muistaa

hålla — vilket även av hans förklaring framgår — att skriften icke hade någon huvudredaktör, ej heller förekom någon förhandsgranskning av artiklarna, utan varje författares artiklar gingo i obeskuret skick till översättaren. Endast ett undantag inträffade. I tredje numret hade B skrivit artikeln "Lös från Tyskland". Den förhörde hade tillsammans med A genomläst stencilerna, sedan de kommit från översättaren, och enligt deras åsikt hade i sagda artikels sista stycke Tyskland och dess inre förhållanden utsatts för en alltför grov kritik. Med anledning härav avlägsnade den förhörde det sista stycket av artikeln före dupliceringen, vilken han regelbundet och ensam ombesörjde med duplikatorn på sin arbetsplats.

Över personer, till vilka skriften sändes, uppgjorde B en förteckning jämte adresser och enligt denna förteckning, som småningom kompletterades och ändrades, skrev översättaren adresser på kuvert, som sedan sändes pr post. Visserligen var icke heller detta system fritt från undantag, ty den förhörde påminner sig att han i samband med en sändning också själv skrivit adresser på ett flertal kuvert.

Något driftkapital eller något ekonomiskt stöd av utomstående har icke förekommit i hela tidningsföretaget utan de små kostnader som företaget drog erlade redaktörerna ur egna medel. Utgifterna voro också myc-

itsekin koneellaan kirjoittaneensa osoitteet useihin kuoriin.

Koko lehtipuuhassa ei ollut käytettävissä mitään liikepää-omaa eikä ulkopuolista taloudellista avustusta, vaan ne pienet kustannukset, jotka puuhasta koituivat, suorittivat "toimittaja"-toverukset omista varoistaan. Menot olivatkin hyvin pienet, kun kukaan ei työstään saanut mitään palkkiota.

Lehtisen postittamisen muistele tapahtuneen seuraavasti:

N:o 1:den järjesti asunnossaan Tempelinkadun N:ossa 6 yhdessä "tuttavan" kanssa suomentajan valmiiksi kirjoittamiin kuoriin. Kun suomentaja kuitenkin syystä tai toisesta oli unohtanut eräät lehtisen saajat, kirjoitti omalla koneellaan osoitteet heille lähetettäviin kirjeisiin. Kun lähetys näin oli saatu kuntoon, kuletti miltei koko "painoksen" matkalaukussaan pääpostikonttoriin isoon kirje-laatikoon. Vain mitättömän määrän kirjeistä otti "tuttava" hoitaakseen postiin.

Kaikkien muiden numeroiden jaon toimitti kuulusteltavan hankkima lehtispuuhasta kokonaan tietämätön avustaja. Viimeistä numeroa jaettaessa kuulusteltava ja "ystävä" ottivat kuitenkin pienemmän erän postittaaakseen.

Kuulusteltavan kirjoittamia ovat kirjoitukset:

Lukijoillemme.

Miksi me olemme yksin?

Mitä tekee tiedotuslaitoksemme uusi päällikkö?

Toiveajattelu kukoistaa.

ket små, då ingen lyfte något arvode för sitt arbete.

Den förhörde påminner sig att skriften postats på följande sätt. N:o 1 insatte den förhörde tillsammans med B i av översättaren färdigt skrivna kuvert. Detta skedde i den förhördes bostad vid Tempelgatan 6. Då översättaren likväl av en eller annan anledning hade glömt bort några av skriftens adressater, skrev den förhörde deras adresser med sin egen skrivmaskin på kuverten. Då sändningen på detta sätt hade iordningsställt, förde den förhörde nästan hela upplagan i sin resväska till huvudpostkontorets stora postlåda. Endast en obetydlig mängd brev tog B. hand om för att själv posta dem.

Distributionen av samtliga övriga nummer sköttes av ett biträde, som den förhörde anskaffat och som var helt ovetande om tidningsföretaget. Vid distributionen av det sista numret postade likväl den förhörde och "A" själva ett mindre antal.

Distributionen av samtliga andra nummer ombesörjdes av det om tidningsföretaget helt ovetande biträde den förhörde anskaffat.

Den förhörde hade skrivit följande artiklar:

Till våra läsare.

Varför äro vi ensamma?

Vad gör den nya chefen för vårt informationsverk?

Önsketänkandet frodas.

Hallitus ja rauha (yhdessä myöhemmin kuullun Meinanderin kanssa).

Oppositio kasvaa.

Kieltäytyy ilmaisemasta kumppaneitaan, perustellen kieltöön sillä, että tietämättömänä lehtispuuhan juridisesta luonteesta ja sen mahdollisesta rangaistavaisuudesta ei katso voivansa saattaa heitä epätietoisien rangaistusseuraamuksen alaiseksi.

Kun valvontatoimenpitein oli saatu vakuuttavia todisteita siitä, että tähän lehtispuuhaan oli myöskin osallistunut Valtion tiedoituslaitoksessa toimiva maisteri Nils Meinander kutsuttiin hänet asiassa kuultavaksi.

Heinäkuun 4 päivänä 1944 filosofian maisteri, luutnantti *Tor Nils Hilding Meinander* ilmoittaa syntyneensä elokuun 4 päivänä 1910, kirjoissa Turun kaupungin siviilirekisterissä. Toimiessan Valtioneuvoston Tiedoituslaitoksen apulaispäälikönä, joutui marraskuussa 1943 suorittamaan sotapalvelusta ja on nyt yksiköstään 5256 komennettuna ulkoministeriöön. Asunto nykyisin Meilahdenk. 6 Estlanderin luona.

Myöntää olleensa keskusteluissa asiassa kuullun maisteri Barckin kanssa "Selvät Sanat" lehtisen aikaansaamisesta ja suostuneensa kirjoituksiin osallistumaan sen toimittamiseen, mutta kieltäytyneensä millään tavoin puuttumasta teknillisen puolen järjestelyihin, eikä sen vuoksi niistä myöskään mitään

Regeringen och freden (tillsammans med senare hörde Meinander).

Oppositionen växer.

Den förhörde vägrar att uppges vilka hans kumpaner äro och motiverar denna vägran med att han icke känner den juridiska sidan av företagens natur och dess eventuella straffbarhet och därför icke kan utsätta dem för en oviss straffpåföljd.

Då genom övervakningsåtgärder betryggande bevis erhållits för att i tidningsföretaget deltagit vid Statens informationsverk tjänstgörande magister Nils Meinander uppkallades han för att höras i saken.

Den 4 juli 1944 uppger sig filosofie magistern, löjtnanten *Tor Nils Hilding Meinander* vara född den 4 augusti 1910, införd i civilregistret i Åbo stad. Såsom biträdande chef för Statsrådets (bör vara Statens, övers. anm.) Informationsverk blev han i november 1943 inkallad i krigstjänst och är nu från sin enhet 5256 kommenderad till utrikesministeriet. Han bor för närvarande vid Mejlangatan 6 hos Estlander.

Han uppger sig ha med i saken hörde magister Barck diskuterat åstadkommandet av skriften "Selvät Sanat" och gått in på att med artiklar delta i dess redigering men vägrat att på något sätt befatta sig med den tekniska sidans organisation, varför han icke hellre vet någonting därom. Han påmin-

tietävänä. Muistaa kirjoittaneensa seuraavat kirjoitukset:

Muutamia tosiasiota Suomen asemasta.

Maihinnousun aattona.

Uusi tilanne.

Hallitus ja rauha (yhdessä Barckin kanssa).

Suomi Venäjän rinnalla.

Toimintansa periaatteellisesta puolesta ja motiiveistaan pyysi saada antaa kirjallisen lausunnon, joka on seuraavan sisältöinen:

Käännös.

Helsingissä heinäkuun 5 p:nä 1944.

Valtiolliselle poliisille.

Pyynnöstä annan täten seuraavan selityksen osallisuudestani "Selvät Sanat"-nimisen vapaan tiedotuslehdisen toimittamiseen.

Olen jo aikoja sitten päättänyt siihen vakaumukseen, että Suomen sotilaallinen ja poliittinen riippuvaisuus kuolemaantuomitusta Saksasta ennemmin tai myöhemmin myöskin Suomen osalta on päättyvä katastroofiin, joka murskaisi pohjan kansan valtiolliselta elämältä ja kansalliselta kulttuurilta. Vain sopivassa ajankohdassa toteutettu suhteiden katkaiseminen Saksaan voisi Venäjän kanssa tapahtuvan sovinnon ohella minun mielestäni turvata ne sotapäätämäärät, joiden puolesta maan hallitus on selittänyt kansan taistelevan.

Yhä ankarampi sensuuri on kuitenkin tehnyt mahdottomat-

ner sig ha skrivit följande artiklar:

Några fakta om Finlands ställning.

Inför invasionen.

Det nya läget.

Regeringen och freden (tillsammans med Barck).

Finland vid Rysslands sida.

Om den principiella sidan av sin verksamhet och motiven för densamma anhöll den förhörde om att få avgiva ett skriftligt yttrande, vilket är av följande lydelse:

Originaltext.

Helsingfors den 5 juli 1944.

Till Statspolisens.

På anmodan lämnar jag härmed följande förklaring till min delaktighet i utgivandet av det fria informationsorganet "Selvät Sanat".

Jag har länge varit övertygad om att Finlands militära och politiska anknytning till det dödsdömda Tyskland förr eller senare också för Finlands del måste leda till en katastrof, som skulle rasera grunden för folkets statsliv och nationella kultur. Endast en på lämplig tidpunkt genomförd brytning med Tyskland skulle jämte en uppgörelse med Ryssland enligt min mening kunna trygga de krigsmål, för vilka landets regering förklarar att folket kämpar.

Den allt strängare censuren har dock gjort det omöjligt för företrädare av en sådan uppfattning att argumentera för sina åsikter. Då jag sålunda berö-

si sellaisen käsityksen edustajalle tuoda esille mielipiteensä. Kun minulta siten on röystetty demokraattinen oikeus vapaa-seen valistustoimintaan on minun valittava joko että minun täytyisi vaieta tai sitten tarkastusviranomaisten ohitse toimia ylläviitotetun, omasta mielestäni isänmaallisen toimintalinjan merkeissä. Epäilykseni sensuurinvastaiseen toimintaan nähden ovat oleellisesti vähentyneet sen johdosta, että tiedän sensuurin nykyisissä oloissa toimiessaan olevan vailla mahdollisuutta valvoa yksinomaan Suomen etuja, sen kun alituisesti on pidettävä saksalaisten viranomaisten reaktioita silmällä.

Päätökseni osallistua sensuurin olitse julkaistavan tiedotuslehtisen toimittamiseen tein rauhanneuvottelujen virallisesti katkeltua. Ruotsista saamieni tietojen perusteella katsoin aiheelliseksi uskon, että Venäjän hallitus ei ollut haluton määrättyissä olosuhtensa jatkamaan neuvotteluja. Aloitteen piti kuitenkin tulla Suomen puolelta, ja pääkysymys, jossa kompromissin mahdollisuuksia ei ollut, oli vaatimus suhteiden katkaisemisesta Suomen, Minun mielestäni oli diplomaattinen toiminta tällä linjalla Suomen viimeinen mahdollisuusvälttyä enemmästä verenvuodatuksesta ja pelastaa kansan vapaus uuten rauhanjaksoon ja koska ruotsinmaalaisista lähteistä tiesin, että hallituksen osoittama haluttomuus ryhtyä todellisiin rauhanneuvotteluihin Venäjän viimeksi esittämän pohjan perusteella ainakin osak-

vats den demokratiska rättigheten till fri upplysningsverksamhet, har jag ställt inför valet att antingen tiga eller också på sidan om censurmyndigheterna verka för ovan antydda, enligt min mening patriotiska handlingslinje. Mina betänkligheter att övertråda censuren ha väsentligen minskats av min kännedom om, att censuren i sin verksamhet under nuvarande förhållanden icke har möjlighet att renordlat beakta endast Finlands intressen, utan ständigt måste ha ögonen öppna för de tyska myndigheternas reaktioner.

Mitt beslut att på därom gjord anmodan medverka i ett på sidan om censuren distribuerat informationsorgan fattades slutligen i den speciella situation, som förelåg efter det fredsunderhandlingarna senaste vår officiellt avbrutits. Genom informationer från Sverige trodde jag mig veta att den ryska regeringen inte vore ovillig att under vissa förhållanden fortsätta diskussionerna. Initiativet skulle dock komma från Finland, och huvudfrågan, i vilken ingen kompromissvilja förelåg, var kravet på en brytning med Tyskland. Jag ansåg diplomatisk aktivitet på denna linje vara Finlands sista chans att undoch till den nya fredsperioden rädda över folkets frihet, och då ja från rikssvenska källor hade mig bekant att regeringen visade oivllighet att inlåta sig på verkliga fredsunderhandlingar på den av Ryssland senast lagda basen åtminstone delvis berodde på att den inhemska opinio-

si johtui siitä, ettei hallituksen mielestä yleinen mielipide kotimaassa ollut kypsä sellaiselle sovinnolle, joka silloin oli saavutettavissa, oli olojen pienten mahdollisuuksieni rajoissa tapahtuva myötävaikutus poliittisen valistuksen kohottamiseksi omantuntoni mukaista.

Niissä keskusteluissa, jotka minulla tässä asiassa oli filmaist. P. O. Barckin kanssa, yhdyimme seuraaviin mainitulle valistustoiminnalle asetettaviin näkökohtiin:

a) sen pääteesinä piti olla: irti Saksasta!

b) sen piti levittää vähemmän tunteisiin perustuvaa käsitystä Venäjän asemasta maailmanpolitiikassa,

c) sen piti ensi sijassa kohdistua poliittisesti määrääviä elimiä vastaan,

d) sen piti sävyltään olla asiallinen,

e) se ei saisi vahingoittaa sotilaallista vastaustuskykyämme.

Omasta puolestani olen myöskin koettanut kirjoittamistani ja maisteri Barckille jättämistäni artikkeleissa seurata näitä suutaviivoja.

Päätökseni osallistua tähän hankkeeseen sai sitäpaitsi tukea eräästä erikoisesta syystä, jonka pyydän saada esittää.

Vilkkaiden suorien ja epäsuorien yhteyksieni kautta poliittisesti aktiivisiin ruotsalaisiin ja Tukholmassa toimiviin amerikkalaisiin sanomalehtimiehiin olin saanut tietää, että yhdistyneitten kansakuntien ja niille myötämielisten puolueettomien valtioiden taholla kauan oli ihmetel-

nen enligt regeringens uppfattning inte var mogen för en uppgörelse av den art, som då hade stått till buds, bjöd mig mitt samvete att i mån av mina ringa möjligheter bidra till den politiska upplysningen.

I de diskussioner, som jag med fil. mag. P. O. Barck i detta syfte förde, enades vi om följande synpunkter på denna upplysningsverksamhet:

a) dess huvudtes skulle vara: lös från Tyskland,

b) den skulle sprida en mindre affektbetonad uppfattning om Rysslands ställning i världspolitik,

c) den skulle i främsta rummet riktas mot de politiskt bestämmande organen,

d) den skulle i sin ton vara saklig,

e) den skulle icke få försvaga vår militära motståndskraft.

För min del har jag också bemödat mig om att i de bidrag, som jag skrivit och överlämnat till mag. Barck, följa dessa riktlinjer.

Mitt beslut att ge detta förtag min medverkan har dessutom stärkts av ett speciellt motiv, för vilket jag ber att få redögöra.

Mina tätta direkta och indirekta kontakter med politiskt verksamma rikssvenskar och i Stockholm arbetande amerikanska journalister hade lärt mig, att man på allierat och med de allierade sympatiserande neutralt håll länge förväntat sig över att Finland, ehuru ett demokra-

ty sitä, että Suomi, vaikka se onkin demokraattinen maa, ei ole voinut todistaa toimintakykyisen opposition olemassaoloa. Näissä piireissä on kuten tunnettua hyvin halukkaasti pantu muistiin jokainen Saksan vaikutuksesta vapautunut käsitystapa, mutta kuitenkin yleensä oudoksuttu yleisen mielipiteen yhtenäisyyttä ja opposition toimintakelvottomuutta. Viime vuosien aikana ovat henkilöt, joiden arvostelukykyä pidän suuressa arvossa, monta kertaa suoraan kehoittaneet minua koettamaan jollain tavoin antamaan näkyviä todisteita tulevaisuutta ajatellen realistisemmän poliittisen perusnäkemyksen olemassaolosta. Kun sensuuri esti jokaisen sellaista tarkoittavaan toiminnan, oli tämä yhdistyneisiin kansakuntiin kohdistuva mainostoiminta mahdollinen ainoastaan sensuurin ohitse. Olen vakuuttunut siitä, että "Selvät Sanat", kansan demokraattisen ja itsenäisen mielen ilmaisuna, on meille suosiollisesti vaikuttanut siinä leirissä, joka tulee olemaan maailmansodan voittaja ja siitä syystä myöskin päättämän Suomen tulevaisuudesta.

Olen kirjoittaessani artikkelini "Selviin Sanoihin" uskonut toimivani isänmaan todellisten etujen mukaisesti, ja olen edelleenkin vakuuttunut siitä, ettei hanke missään mielessä ole ollut maalle vahingoksi.

Nils Meinander.

Alkuperäinen teksti.

Tiedusteltaessa, kuka puuhassa on kolmantena toimittaja-

tiskt land, icke kunnat uppvisa en mera handlingsduglig opposition. Man har i dessa kretsar som känt med begärelse noterat varje tecken på ett från Tysklands inflytande frigjort uppfattningssätt, men dock i allmänhet förväntat sig över opinionens rikriktning och oppositionens flathet. Under de senare åren har jag många gånger från personer, vilkas omdöme jag värderar, erhållit direkta uppmaningar att på något sätt försöka ge synliga belägg för en på längre sikt mera realistisk politisk grundsyn. Då censuren förhindrat varje sådan aktivitet, kunde denna mot de allierade riktade reklamverksamhet endast bedrivas på sidan om censuren. Jag är övertygad om att "Selvät Sanat" såsom ett uttryck för folkets demokratiska och självständiga anda haft gynnsamma verkningar i det läger, som kommer att stå som segrare i världskampen och därigenom också bestämma om Finlands framtid.

Jag har vid nedskrivandet av mina bidrag till "Selvät Sanat" trott mig handla i fosterlandets sanna intresse, och jag är fortfarande övertygad om att företaget icke i något avseende varit landet till skada.

Nils Meinander.

Översättning.

Vid en förfrågan om vem den tredje redaktören i företaget är

na kieltää tietävänsä hänen nimeään.

Merkitään: Kuulusteltavalle ja Barckille annettiin tilaisuus keskenään pohtia menettelytapaa, jotta mainitun kolmannen toimittajan nimi välittömästi tulisi valtiollisen poliisin tietoon. Neuvottelun tuloksena oli, että he vakuuttivat tuon nimen olevan seuraavan päivän kuluessa kuulustelijan tiedossa. Tämän jälkeen Barck, joka kuulustelujen ajan on ollut pidätettynä, vapautettiin ja myös Meinander sai poistua.

Seuraavana eli heinäkuun 5 päivänä Barck saapui virastolle ja ilmoitti lehtisen kolmantena toimittajana olleen kansanedustaja Atos Wirtanen.

Heinäkuun 7 päivänä toimitetussa kuulustelussa kansanedustaja *Atos Kasimir Wirtanen* ilmoittaa syntyneensä tammi-kuun 1 päivänä 1906 ja olevansa kirjoissa Helsingin siviilirekisterissä. Erossa vaimostaan, lapsia ei ole. Asuu Kauniaisissa.

Osallisuudestaan "Selvät Sanat"-lehtisen levitykseen jättää seuraavan sisältöisen kirjallisen selostuksen:

Valtiolliselle poliisille.

Käännös.

Sen johdosta että minua on kehoitettu jättämään selityksen osallisuudestani Selvät Sanat-hankkeeseen pyydän saada esittää seuraavaa:

Ensinnäkin sananen muodollisesta puolesta. Tiedettävästi eivät monistetut julkaisut t. n. ole sensuurin alaisia, tai, jos sellai-

nekar den förhörde till att han skulle känna hans namn.

Antecknas: Den förhörde och Barck gävos tillfälle att tillsammans diskutera ett sätt för att utan omgångar bringa den tredje redaktörens namn till statspolisens kännedom. Resultatet av diskussionen var, att de försäkrade, att ifrågavarande namn följande dag skulle meddelas förhöraren. Härefter ställdes Barck, som under förhören varit anhållen, på fri fot och även Meinander fick avlägsna sig.

Följande dag eller den 5 juli anlände Barck till ämbetsverket och uppgav, att skriftens tredje redaktör varit riksdagsmannen Atos Wirtanen.

Vid förhör den 7 juli uppger sig riksdagsmannen *Atos Kasimir Wirtanen* vara född den 1 januari 1906 och vara skriven i civilregistret i Helsingfors. Han är skild från sin hustru, har inga barn. Bosatt i Grankulla.

Om sin delaktighet, spridningen av skriften "Selvät Sanat" lämnar han följande skriftliga redogörelse:

Till Statspolisens.

Originaltext.

Anmodad att lämna en förklaring rörande min andel ifråga om Selvät Sanat ber jag att få framhålla följande:

Till först några ord om den formella sidan. Veterligen är hektograferade alster f. n. icke underkastade censur, eller, om sådan förekommer, sker den i

nen tulee kysymykseen, se tahtuu tavallisessa järjestyksessä postisensuurin välityksellä. Joka tapauksessa eri järjestöt levittävät sellaisia julkaisuja tuhansittain, eikä kenenkään senlaatuista toimintaa ole tähän mennessä ehkäisty. M. m. ovat eri työläisjärjestöt tiedoitaneet jäsenilleen yleisestä, myöskin poliittisesta kehityksestä, siinä toiminnassaan kohtamaatta esteitä. *Puhtaasti muodollisilla perusteilla ei siten Selviä Sanoja vastaan voitane mitään muistuttaa niin kauan kuin monistetut kirjeet ja kiertokirjeet eivät ole saman sensuuria alaisia kuin tavalliset painotuotteet.*

Mitä Selvien Sanojen asialliseen sisältöön tulee onhan ilmeistä, että se edustaa jokseenkin samaa käsitystä kuin mitä n. k. rauhanoppositio on kannattanut ja mikä m. m. tuli ilmi 33:n kirjelmässä Tasavallan Presidentille. Rauhanoppositio sinänsä ei kuitenkaan ole osallistunut tähän julkaisuun; tietääkseni ei kukaan muu mainitun opposition edustajista tunne S. S:ja. Mutta kun rauhanoppositio ei ole saanut tilaisuutta käsitystensä julkituomiseksi sanamalehdistön kautta olen pitänyt hyödyllisenä ja oikeana sen ainoan käytettävissä olevan laillisen mahdollisuuden hyväksikäyttöä.

S. S. kohdistui rajoitettuun piiriin; etupäässä eduskuntaan ja hallitukseen ja niiden ohella joihinkin huomattaviin kansalaisiin. Olen katsonut merkitykselliseksi, että johtohenkilöt-

vanlig ordning enom postcensuren. I varje fall spridas dylika alster genom olika organisationer i tusental utan att det hittills förekommit att någon blivit förhindrad i dylik verksamhet. Bl. a. har olika arbetarorganisationer hållit sina medlemmar underkunniga om den allmänna, även politiska utvecklingen utan att häri röna något intrång. *Någon anmärkning torde följaktligen icke kunna riktas mot Selvät Sanat på rent formella grunder sålänge icke hektograferade brev eller cirkulär underkastas samma censur som vanliga tryckalster.*

Ifråga om det sakliga innehållet i Selvät Sanat är det ju uppenbart, att den företräder ungefär samma uppfattning, som den s. k. fredsoppositionen omfattat och vilken bl. a. kom till uttryck genom de 33:s skrivelse till Republikens President. Fredsoppositionen som sådan har emellertid ingen del i denna publikation; vederligen känner ingen annan av denna opposition till S. S. Men då fredsoppositionen icke genom tidningspressen kunnat göra sin stämma hörd, har jag ansett det nyttigt och riktigt att utnyttja den enda legala väg som stått till buds.

S. S. vände sig till en slutna krets; främst riksdagen och regeringen samt pressen jämte några framträdande medborgare. Jag har ansett det vara av betydelse, att de styrande skulle kunna få del av de synpunkter som på oppositionellt håll omfattades i landets livsfråga. Det skulle förvåna mig, om icke

saisivat tiedon niistä näkökohdista, jotka opposition taholla nauttivat kannatusta maan elinkysymykseen nähden. Olisi mielestäni hämmästyttävää, ellei hallitus tästä olisi hyötynyt. Yleisestihän, pidetään vapaata mielipiteidenvaihtoa demokraattian voimana. Kun tämä ei nyt ole julkisuudessa mahdollinen olen katsonut velvollisuudekseni myötävaikuttaa siihen, että tällainen mielipiteidenvaihto tapahtuisi suljetummassa piirissä, jossa kohden eduskunta tietysti on tärkein, se kun harvoin on käsitelty tällaisia kysymyksiä ja myöskin itse asiassa on hyvin huonosti informoitu tähän kuuluvista asioista. Niinpä esim. eduskunta ei tähän mennessä ole saanut tietoa siitä välipuheesta, jonka perusteella suhteemme saan on järjestetty. Vain eduskuntaryhmät ovat jalestöpäin saaneet tämän tiedon.

Tässä yhteydessä on tuskin tarpeellisesta alleviivata, että rauhanoppositioin täysin lojallinen ja aina on välttänyt sellaista toimintaa, joka olisi voinut koitua esim. puolustuksellemme vahingoksi. Tämä ilmenee m. m. siitä, että siihen kuuluu kaikkien puolueiden, paitsi Ikl:n ja kommunistien, jäseniä. Tämä tehostettakoon, vaikei minulla millän tavoin ole oikeutta esiintyä tämän oppositioin puolesta ja vaikei se millään tavalla ole SS: hin osallistunut eikä ole niistä vastuussa.

Minun mielestäni on meidän maallemme ollut vahingoksi, että lojaalinen oppositio ei ole esiintynyt suuremmalla voimalla ja

även regeringen skulle vara be tjänt härav. Det anses ju allmänt, att den fria diskussionen är en styrka hos demokratin. Då denna nu icke är möjlig inför offentligheten, har jag ansett mig böra medverka i denna diskussion inför ett mera slutet forum, varvid naturligtvis riksdagen är viktigast, enär den sällan ägnat sig åt spörsmål av denna art och i själva verket även är mycket illa informerad om hithörande ting. Så t. ex. har riksdagen ännu icke fått del av det avtal, genom vilket vårt förhållande till Tyskland reglerats. Endast riksdagsgrupperna torde ha underrättats därom, i efterhand.

Det behöver i detta sammanhang knappast framhållas, att fredsoppositionen är fullt lojal och städse undvikit aktioner, som skulle kunnat skada t. ex. vårt försvar. Detta framgår bl. a. av att den räknar medlemmar i samtliga partier med undantag för ikl. och kommunisterna. Detta må framhållas, även om jag på intet vis har rätt att tala på denna oppositions vägnar och den heller icke något sätt har del i eller svarar för S. S.

Enligt min mening har det varit till skada för vårt land, att en lojal oppositioin icke framträtt med någon större styrka och konsekvens. En förutseende regering skulle självfallet ha hälsat en sådan med tillfredsställelse — såsom sin egen arvtagare, sedan dess egen politik visat sig förfelad. Det är ju bekant, att det existerar oppositioinella element av helt annan be-

johdonmukaisuudella. Tulevaisuutta ajatteleva hallitus olisi luonnollisesti tyydytyksellä tervetvinyt sellaista — omana jälkeläisenään, kun sen oma politiikka on osoittautunut virheeliseksi. Tunnettuahan on, että maassaamme myöskin on aivan toisenlaisia oppositionaineiksia enkä pidä mahdollisena sitä, että nämä — ehkä ennemmin kuin sitä moni uskoo — voivat antaa meille monta huolta. Eikö näin ollen ymmerrät hyötyä siitä, että käyttämättömiä voimia ja piiriä on tarjolla. Jos julkista oppositiota ei kuitenkaan, minulle käsittämättömistä syistä ei katsota voitavan sallia, pitäisi kuitenkin hillitymmissä muodoissa esiintyvä sellainen olla tervetullut.

Selvien Sanojen sisältö on ollut täysin lojaalista, *joten ei myöskään asiallisilla perusteilla huomauttamista pitäisi olla.*

Tahdon lopuksi alleviivata, että esiinnyn ainoastaan omasta puolestani enkä tahdo avustajistani mitään mainita.

Kauniaisissa heinäkuun 6 p:nä 1944.

Atos Wirtanen,
kansanedustaja.

Alkuperäinen teksti.

Lehtistoiminnan vaiheista selittää lisäksi, että muistelee tämän vuoden maaliskuun—huhtikuun rajoilla tavanneensa asiassa kuullut Barckin ja Meinanderin jossakin tšekäläisessä hotellissa. Keskustelussa Barck ja Meinander ehdottivat, että opposition olisi saatava aikaan jonkinlainen valistusorgaani maan hallit-

skaffenhet i vårt land, och jag anser det inte uteslutet att vi, snabbare kanske än många tror, kan få åtskilligt besvär med dem. Inser man under sådant förhållande inte betydelsen av att det finns ograverade krafter och kretsar? Om man av en för mig obegripligt överdriven fruktan eller försiktighet icke anser sig kunna tolerera en offentlig sådan, borde man åtminstone välkomna den i mera diskreta former.

Innehållet i *Selvät Sanat* har varit fullt lojalt, *varför någon anmärkning på sakliga grunder icke heller kan göras.*

Jag önskar till slut framhålla, att jag endast ger besked för egen del och icke önskar nämna något om mina medarbetare.

Grankulla, den 6 juli 1944.

Atos Wirtanen,
riksdagsman.”

Översättning.

Om arbetet med skriften förklarar den förhörde vidare, att han påminner sig vid månads-skiftet mars—april detta år ha träffat i saken hörda Barck och Meinander på något hotell i staden. Vid samtalet föreslog Barck och Meinander, att oppositionen borde få till stånd något upplysningsorgan för landets

sevia piirejä t. s. eduskuntaa ja hallitusta sekä myöskin sanomalehdistöä varten. Keskustelussa ilmeni, että opposition vanhemmat, vakaammat jäsenet ovat siksi varovaisia, etteivät he varmaankaan mieskohtaisesti tahotoisi olla mukana tämänluontoisessa eduskuntaan ja hallitukseen kohdistetussa valistustyössä, siksi päättivät ryhtyä suljettumassa kolmen miehen ryhmässä ajatustaan toteuttamaan, pitämällä vain kosketusta opposition muihin jäseniin.

Kiireidensä vuoksi ei kuultava siinä määrin kuin olisi halunnut, voinut myötävaikuttaa lehtispuuhaan. Kirjoituksista myöntää seuraavat kirjoittamukseen:

Hieman rauhanneuvottelujen taustaa.

Uhkasiko Saksa meitä?

Irti Saksasta.

Toimenpiteet "Svenska Presseniä" vastaan.

Opposition toiminnan perusta.

Hallituskysymys.

Vasta täällä lehtisiä tarkastessaan huomaa, että "Irti Saksasta" kirjoituksestaan onkin loppukappale pyyhkäisty pois. Huomauttaa tämän johdosta, ettei se ehkä porvareihin olisi mitään tehonnutkaan, mutta usko, että se sosialidemokratien keskuudessa olisi tehnyt tarkeitun vaikutuksen.

Edellä selostettujen kirjoitustensa lisäksi muistelee Barckin koneella kirjoittaneensa jonkun määrän osoitteita postitettaviin kirjeisiin samoin toimittaneensa jonkun määrän kirjeitä postilaa-

styrande kretsar, d. v. s. riksdagen och regeringen samt även för tidningspressen. Av samtalet framgick, att de äldre, mera stadgade medlemmarna av oppositionen voro så försiktiga, att de säkert icke personligen ville vara med om ett mot riksdagen och regeringen riktat upplysningsarbete av deras art, varför man beslöt att på tre man hand i sluten grupp förverkliga tanken och endast hålla kontakt med andra medlemmar av oppositionen.

På grund av sina brådskande åligganden kunde den förhörde icke i den mån han hade önskat vara med om arbetet med skriften. Han medger sig ha författat följande artiklar:

Något om fredsförhandlingarnas bakgrund.

Hotade Tyskland oss?

Lös från Tyskland.

Åtgärdena mot "Svenska Pressen".

Basen för oppositionens verksamhet.

Regeringsfrågan.

Först då den förhörde här granskar skriften lägger han märke till, att slutstycket i artikeln "Lös från Tyskland" är struket. Han anmärker med anledning härav, att det kanske icke heller hade haft någon verkan på borgarna, men tror att det bland socialdemokraterna hade gjort åsyftad verkan.

Den förhörde påminner sig ha utöver ovannämnda artiklar på Barcks maskin skrivit ett antal adresser på brev, som skulle postas och likaså ha satt ett antal brev i postlådan. Han gjor-

tikkoon. Teki luettelon henkilöistä, joille lehtistä lähetettiin. Eduskunnan, hallituksen ja sanomalehdistön lisäksi sisällytettiin luetteloon pienempi määrä merkittävämpiä teollisuusmiehiä ja pankinjohtajia sekä lisäksi valtiollisen poliisin päällikkö. Piti itsetään selvänä, että lehtinen myöskin lähetettiin Ruotsin lehdistöön. Sikäli kuin Ruotsin lehdistössä on ollut lainauksia tai mainintoja lehtisen kirjoituksista, kieltää itse tällaiseen toimenpiteeseen myötävaikutaneensa, huomauttaen, että tietojen kulkeutumisen täältä Ruotsiin on monia mahdollisuuksia.

Myöntää tietävänsä ja tuntevansa lehtispuuhassa mukana olleen suomentajan ja hänen lisäkseen vahallekirjoittajan, mutta kieltäytyy ilmaisemasta heidän nimiään. Samoin olettaa lehtisen jakelussa käytetyn tilapäisiä aivan epäpoliittisia henkilöitä.

Kieltää, että "Selvät Sanat" lehtisen toimituskunnalla olisi ollut mitään osuutta aikaisemmin ilmestyneiden "Sensuroimattomia Tiedoituksia" ja "Poliittisia Tietoja" lehtisten toimitamiseen ja levittämiseen. Tietää, että "Poliittisia Tietoja" oli tarkoitettu itsensä opposition sisäiseksi valistajaksi ja tietonsa mukaan sitä olikin jaettu vain suppean piirin keskuudessa. Tunteepa sanotun lehtisen erään toimittajankin, mutta ei tahdo hänen nimeään ilmaista.

Lehtisen taloudellisesta puolesta antaa saman selityksen kuin Barck.

de upp en förteckning över de personer, till vilka skriften sändes. Utöver riksdagen, regeringen och tidningspressen intogs i denna förteckning ett mindre antal betydande industrimän och bankdirektörer samt dessutom chefen för statspolisens. Han ansåg det självklart, att skriften även sändes till svenska beskickningen. I den mån den svenska tidningspressen innehållit citat ur artiklar i skriften bestrider den förhörde sig ha gjort något för att medverka härtill och anmärker, att det finnes många möjligheter för uppgifter från Finland att nå Sverige.

Den förhörde erkänner sig vara bekant med den översättare, som varit med om företaget och dessutom den person som skrivit artiklarna på vaxpapper, men vägrar att uppge deras namn. Han antar likaså, att vid skriftens distribution tillfälliga, alldeles opolitiska personer använts.

Den förhörde nekar till att redaktionen för Selvät Sanat skulle haft någon andel i redigeringen eller distributionen av de tidigare utkomna "Sensuroimattomia Tiedoituksia" och "Poliittisia Tietoja". Han vet, att Poliittisia Tietoja var avsedd som ett internt upplysningsorgan för oppositionen och enligt vad han vet hade den endast utdelats inom en mindre krets. Han känner t. o. m. en av skriftens redaktörer men önskar icke namnge honom.

Om tidningens ekonomiska si-

Lopuksi kuulusteltava tahtoo huomauttaa, että tilanne nyt on aivan toinen kuin "Selvät Sanat" lehtistä toimitettaessa. Silloin Suomella vielä oli vapaus toimia itsenäisesti ja heidän tarkoituksena oli saada mielipiteet suuntautumaan lehtisessä esitettyjen tarkoituserien linjalle. Mutta kun maan toimintavapaus nyt on rajoitettu ja kuulusteltavan käsityksen mukaan sen asia tavallaan umpikujassa ei tämän vuoksi voi sanoa, mitä opposition näissä oloissa toistaiseksi olisi tehtävä. — Kuulustelun päätyttyä Wirtanen sai poistua.

Merkittöön: "Selvät Sanat" lehtistä on valtiollinen poliisi talteenottanut neljäsataaneljä kappaletta.

Kuulusteltavat ovat selittäneet toimineensa puhtaista isänmaallisista vaikuttimista ja että heidän lehtisensä "Selvät Sanat" on ollut terveen demokraattisen opposition äänitorvena. Kirjoitusten sisältö kuitenkin osoittaa, että mainittu opposition salainen äänitorvi on voimakkaalla tavalla ajanut vihollispropagandan asiaa, harhaanjohtavasti ihannoinut vihollisvaltaa, että kirjoitukset hallitusta ja sen toimintaa halveksivien mainintojen ohella ovat olleet omiaan herättämään hämminkiä ja levottomuutta kansalaisten keskuudessa sekä horjuttamaan maanpuolustukselle välttämätöntä yksimielisyyttä ja vaarantamaan maan turvallisuutta.

Kuulusteltavat ovat myöntä-

da ger han samma förklaring som Barck.

Slutligen önskar den förhörde påpeka, att situationen nu är en alldeles annan än när "Selvät Sanat" gavs ut. Då hade Finland ännu frihet att handla självständigt och deras avsikt var att länka in opinionen på den linje, som angavs av tidningens syften. Men då landets handlingsfrihet nu är begränsad och enligt den förhördes åsikt dess sak råkat in i en återvändsgränd kan han därför icke säga, vad oppositionen under sådana förhållanden borde göra. — Efter förhöret fick Wirtanen avlägsna sig.

Antecknas: Statspolisens har av skriften "Selvät Sanat" tillvaratagit fyrahundrafyra exemplar.

De förhörda ha förklarat sig ha handlat av rena fosterländska motiv och att deras skrift Selvet Sanat varit språkrör för en sund demokratisk opposition. Artiklarnas innehåll utvisar dock, att nämnda oppositions hemliga språkrör på ett kraftigt sätt arbetat till förmån för den fiendliga propagandan, på ett vilseledande sätt ideliserat en fiendemakt, att artiklarna utöver att de innehållit för regeringens och dess verksamhet kränkande påståenden, varit ägnade att väcka oreda och oro bland medborgarna samt rubba den för försvaret nödvändiga enigheten och äventyra landets säkerhet.

De förhörda ha medgivit, att

neet kertomansa tulleen oikien merkityksi pöytäkirjaan.

Todistajana Barckin kuulustelussa varat. Aarne Rinne, Meinanderin ja Wirtasen kuulustelussa esittelijä Hugo Penttilä.

Vakuudeksi:

Apul.päällikkö Ville Pankko.

vad de haft att anföra riktigt blivit antecknat i protokollet.

Vittne vid förhöret av Barck vicehäradshövding Aarne Rinne, vid förhören av Meinander och Wirtanen föredraganden Hugo Penttilä.

Intygas:

Bitr. chef Ville Pankko.

S E L V Ä T   S A N A T

VAPAA TIEDOITUSPALVELU - FRI INFORMATIONSTJÄNST

N:o 1 1944.

Alkuperäinen teksti.
Lukijoillemme.

Suomi on joutunut kohtalok-
kaaseen asemaan. Suursodan
ratkaiseva vaihe lähestyy ja
maamme tulevaisuus on asetettu
vaakalaudalle. Mutta sensuuri
estää meitä näkemästä totuutta.
Vastuunalaiset piirit jatkavat
sokkosilla olemistaan, eivätkä
salli maassa mitään tervettä ul-
kopolitiikan arvostelua. Saksa
harjoittaa voimakasta painos-
tusta Suomea kohtaan ja kansaa
johdetaan harhaan pimennyksin
ja harhakuvitelmin.

Laajat piirit maassamme seu-
raavat kuitenkin kasvavalla le-
vottomuudella kehityksen kul-
kua. On välttämätöntä, että
vastuunalaiset poliittiset elimet
ja yleinen mielipide oppivat tun-
temaan todellisuuden sellaisena
kuin se on ja vaativat politiik-
kamme nopeaa muuttamista.

Me käännyimme kaikkien lo-
jaalien kansalaisten puoleen, joi-
hin emme tietenkään lue kom-
munisteja, IKL:tä emmekä hei-
dän kaltaisiaan. Meidän on ker-
takaikkiaan tuhottava toiveajat-
telu ja löydettävä ulospääsy lii-
tostamme Saksan kanssa, jotta
voisimme päästä sovintoon voi-
tokkaiden liittolaisvaltioiden
kanssa. Tulevassa rauhanteos-
sa Suomi ei saa jäädä viimeiseksi
Saksaa tukevaksi eurooppalai-
seksi valtioksi.

*Muutamia tosiasioita Suomen
asemasta.*

Sen jälkeen kun aseleponeu-

Översättning.
Till våra läsare.

Finland har råkat i en ödes-
diger situation. Storkrigets av-
görande skede nalkas och vårt
lands framtid har satts i vågskå-
len. Men censuren hindrar oss
från att se sanningen. De an-
svariga kretsarna fortsätta sin
blindbockslek och tillåta inte
någon sund kritik av utrikespo-
litiken inom landet. Tyskland
utövar en stark påtryckning på
Finland och folket vilseledes
med mörkläggnings och synvil-
lor.

Vida kretsar i vårt land följa
likväl med växande oro utveck-
lingens gång. Det är nödvändigt
att de ansvariga politiska
organen och den allmänna opi-
nionen lära känna verklighe-
ten sådan den är och kräver en
snabb ändring av vår politik.

Vi vänder oss till alla lojala
medborgare, till vilka vi natur-
ligtvis icke räkna kommunisterna,
IKL:arna och deras gelikar. Vi
måste en gång för alla lämna
önsketänkandet och finna en väg
ur förbundet med Tyskland för
att kunna komma till försoning
med de segerrika allierade. I
det kommande fredsslutet får
Finland inte bli den sista euro-
peiska stat, som stöder Tysk-
land.

*Några fakta om Finlands ställ-
ning.*

Sedan vapenstilleståndsfor-

vottelut katkaistiin, on Suomen asema edelleenkin huonontunut. Toivoton se ei kuitenkaan ole nytkään. Venäläiset tuntuvat edelleen olevan kiinnostuneita sovinnosta. *Mutta meidän on tehtävä aloite.* Ei Venäjä, vaan me olemme joutumassa pakko-tilanteeseen.

Ei ole epäilystäkään siitä, etteikö Saksa häviä sotaa. Ei edes nykyinen hallituksemme usko toisenlaiseen ratkaisuun.

Kun Saksa on murskattu, voidaan Suomikin helposti pahoittaa polvilleen. Tosin armeijamme on voimakas, puolustuslinjamme vahvat ja ammusvarastomme täytetyt. *Mutta ilman Saksasta tulevia toimituksia emme voi kuitenkaan pysyä pystyssä montakaan kuukautta.* Hallituksen edustajat tapaavat sanoa, että me emme voi tehdä rauhaa, koska olemme taloudellisesti riippuvaisia Saksasta. Samasta syystä emme myöskään voi käydä sotaa ilman Saksan taloudellista tukea.

Tämän totuuden valaisemiseksi on olemassa parempiakin esimerkkejä kuin vilja. Esim. ilman voiteluöljyjä olisimme muutaman kuukauden kuluttua pakoitettut lopettamaan junaliikenteemme ja sulkemaan tehtaamme. Vahvoissa asemissa oleva voimakaskin armeija ei silloin paljoa auta.

Voidaksemme säilyttää vapaan Suomen on meidän siis ennemmin tai myöhemmin pyydetävä rauhaa. Meidän on silloin tehtävä aloite katkenneiden yhteyksien uudelleen solmiamiseksi. Venäjä tulee aina olemaan

handlingarna avbrötos har Finlands ställning ytterligare försämrats. Hopplös är den dock inte ännu. Ryssarna förefalla fortfarande vara intresserade av en uppgörelse. *Men vi måste ta initiativet.* Icke Ryssland utan vi hålla på att hamna in i ett tvångsläge.

Det råder inga tvivel om att Tyskland förlorar kriget. Icke ens vår nuvarande regering tror på en annan lösning.

När Tyskland är krossat, kan också Finland lätt tvingas på knä. Visserligen är vår armé stark, våra försvarslinjer kraftiga och våra ammunitionsförråd fyllda. *Men utan leveranserna från Tyskland kunna vi ändå inte hålla stånd många månader.* Regeringens representanter bruka säga, att vi inte kunna sluta fred, emedan vi äro ekonomiskt beroende av Tyskland. Av samma anledning kunde vi inte heller föra krig utan Tysklands ekonomiska stöd.

För belysande av denna sanning finnas bättre exempel än spannmålen. Exempelvis utan smörjolja vore vi efter några månader tvungna att inställa vår tågtrafik och stänga våra fabriker. Då hjälper oss inte stort ens en stark armé i goda ställningar.

För att kunna bevara ett fritt Finland måste vi således förr eller senare anhålla om fred. Vi måste då ta initiativet till återknytande av de brutna förbindelserna. Ryssland kommer alltid att vara vår granne, liksom det alltid kommer att vara en militär och politisk stormakt.

naapurinamme, samoin kuin se tulee olemaan sotilaallinen ja poliittinen suurvalta. *Nämä molemmat kumoamattomat tosiasiat määrävät aseamme.*

Muualta emme voi saada apua Venäjää vastaan. Englanti ja Amerikka tosin mielellään näkisivät Suomen pysyvän itsenäisenä rauhankin jälkeen, mutta ystävyys Venäjän kanssa merkitsee niille paljon enemmän kuin Suomi. Saattaa olla mahdollista, että uusi maailmanselkaus joskus tulevaisuudessa syntyy länsivaltain ja Venäjän välillä, mutta meillä ei ole aikaa odottaa sitä. *Ei edes hallitus usko tähän pelastusmahdollisuuteen.*

Ruotsikaan ei voi meitä tukea. Ruotsin politiikka on aivan liian realistinen salliakseen selkkausta suurvallan kansa, ennen kuin Ruotsin omaa vapautta uhataan. Venäjän taholta tuleva uhka ei ole ajankohtainen Ruotsille, ei ainakaan lähimässä tulevaisuudessa.

Meidän on siis luotettava vain itseemme selvittäessämme pelimme Venäjän kanssa. Jos aseet vielä kerran saavat ratkaista, olemme menetetyt. *Vain realistiset poliittiset teot voivat pelastaa meidät.* — Mutta mitä me voimme tietää Venäjän suhtautumisesta meihin? Siitä lähemmin seuraavassa numerossa.

Tehtävä, joka on ratkaistava.

Tärkein venäläisten kuudesta ehdosta oli vaatimus suhteittemme katkaisemisesta Saksaan. Tämä oli tunnusmerkillistä.

Dessa båda oomkullrunkeliga fakta äro bestämmande för vårt läge.

Från andra håll kunna vi inte få hjälp mot Ryssland. England och Amerika skulle visserligen gärna se att Finland förblev självständigt även efter freden, men vänskapen med Ryssland betyder för dem mer än Finland. Det kan vara möjligt, att en ny världskonflikt någon gång i framtiden utbryter mellan västmakterna och Ryssland, men vi har inte tid att vänta på den. *Inte ens regeringen tror på denna möjlighet till räddning.*

Icke heller Sverige kan stöda oss. Sveriges politik är alldeles för realistisk för att tillåta en konflikt med en stormakt, förrän Sveriges egen frihet hotas. Hotet från Ryssland är inte aktuellt för Sverige, åtminstone icke inom den närmaste framtiden.

Vi måste lita endast till oss själva när vi klarar upp våra affärer med Ryssland. Om vapnen ännu en gång få avgöra, äro vi förlorade. *Endast realistiska politiska handlingar kunna rädda oss.* — Men vad kunna vi veta om Rysslands inställning till oss? Därom mera i följande nummer.

En uppgift, som måste lösas.

Det viktigaste av ryssarnas sex villkor var avbrytandet av förbindelserna med Tyskland. Detta var symptomatiskt.

Tämä vaatimus oli tärkein venäläisten kannalta katsoen. Suhteemme Saksaan ovat saattaneet meidät sotaan Englannin kanssa ja uhkaavat hävittää ystävyytemme Amerikan kanssa. Nämä suhteet eivät aiheuta katkeruutta vain Norjassa ja Tanskassa, vaan myös Ruotsissa. *Ellemme voi täyttää tätä tärkeintä vaatimusta, olemme hukassa.*

Mitä sanoo hallituksemme tästä? Hallitus on kokonaan vaiennut asiasta, samalla kuin sen edustajat sanomalehdissä ja radioissa ovat esittäneet syitä muita ehtoja vastaan tehokkaalla tarmokkuudella ja kekseliäisyydellä. *Saksalaisissa ei saa olla pienintäkään syytä, vaikka juuri he pelkällä läsnäolollaan täällä uhkaavat viedä meidät perikatoon.*

Kysymys saksalaisista on joka tehnyt mitään sen ratkaisemistapauksessa keskeisin pulmakysymys. Mutta hallitus ei ole seksi. Arvoisa kolmikko Linkomies, Tanner ja Ramsay ei ole edes tahtonut tai uskaltanut ehdottaa että saksalaiset lähtisivät maasta. He ovat syystä pelänneet että "vieraat" vastaisivat voimakkaammin kuin vain kohteliaalla ei-sanalla. Ministerimme ovat pelänneet, että he saavat jakaa unkarilaisten valtiomiesten kohtalon.

Suomen kansan on saatava tietää, että hallituksella ei ole rohkeutta katkaista suhteita Saksaan ja siten pelastaa Suomi. Ensimmäinen ehto ei ole, niinkuin hallituksemme tahtoo väittää, mahdoton toteuttaa. Halli-

Denna fordran var viktigast ur ryssarnas synpunkt. Våra relationer med Tyskland ha bragt oss i krig mot England och hota att förstöra vår vänskap med Amerika. Dessa relationer ge anledning till bitterhet icke bara i Norge och Danmark utan även i Sverige. *Om vi inte kunna fylla detta viktigaste krav äro vi förlorade.*

Vad säger regeringen härtill. Regeringen har helt och hållet tigit i saken, samtidigt som dess representanter i tidningspressen och radion ha med största energi och uppfinningsrikedom presenterat skäl som tala mot de övriga villkoren. *Tyskarna få inte ha det minsta fel, ehuru just de genom sin blotta närvaro här hota att föra oss i fördärvet.*

Frågan om tyskarna är i varje fall det centralaste problemet. Men regeringen har inte gjort någonting för att lösa det. Det värda triumviratet Linkomies, Tanner och Ramsay har inte ens velat eller vågat föreslå, att tyskarna skulle lämna landet. De ha med fullt skäl fruktat, att "gästerna" skola svara på ett kraftigare sätt än blott med ett artigt "nej". Våra ministrar ha fruktat för att få dela de ungerska statsmännens öde.

Finlands folk måste få veta, att regeringen icke har mod att bryta förbindelserna med Tyskland och sålunda rädda Finland. Det första villkoret är icke, såsom regeringen vill påstå, omöjligt att uppfylla. Regeringen saknar blott god vilja.

Situationen är följande: Ryssarna ha erbjudit sig att fördri-

tukselta puuttuu vain hyvää tahtoa.

Tilanne on seuraava: Venäläiset ovat tarjoutuneet karkoittamaan saksalaiset joukot pohjoisessa. He seisovat jo nyt Suomen kamaralla, ja luultavasti venäläiset joka tapauksessa joutuvat karkoittamaan saksalaiset sieltä. Meidän kanssamme solmittava aselepo ei muuttaisi mitään oleellista tässä suhteessa.

Niinkauan kuin saksalaiset, vastoin Suomen etuja, jäävät pohjoiseen, voidaan kysymys ratkaista vain siten, että *tämä osa maatamme edelleenkin jää saksalaisten ja venäläisten väliseksi taistelutantereeksi*. Vain siten voidaan muu osa Suomea pelastaa. Tällaiseen ratkaisuun olisivat myös vakavat neuvottelut Venäjän kanssa johtaneet.

Kysymys saksalaisista on ennemmin tai myöhemmin otettava uudelleen käsiteltäväksi, ja se on ratkaistava jyrkästi ja häikäilemättömästi. Ja ratkaisu on tehtävä Suomen eikä Saksan etuja silmällä pitäen.

Totuus lievennyksistä.

Niitten neuvottelujen aikana, jotka nyttemmin ovat atkeneet, on hallitus tehnyt itsensä syyppääksi vaikeisiin vika-arviointeihin, niinkuin lähin tulevaisuus tulee näyttämään. Venäläisten kolme ensimmäistä kohtaanhan olivat selviä minimivaatimuksia. Sen jälkeen kuin venäläiset tiedoittivat tämän koko maailmalle, ei ollut syytä uskoa, että niitä lievennettäisiin myöhemmässä vaiheessa. Ne voitiin

va de tyska trupperna i norr. De stå redan nu på finsk jord och troligen komma ryssarna i varje fall att fördriva tyskarna därifrån. Vapenstillståndet med oss skulle icke förändra någonting väsentligt i detta avseende.

Så länge tyskarna mot Finlands intressen stannar i norr kan frågan lösas endast så, att *denna del av vårt land blir en krigsskådeplats för tyskar och ryssar*. Endast så kan det övriga Finland räddas. Till ett sådant resultat hade även allvarliga underhandlingar med Ryssland lett.

Frågan om tyskarna måste förr eller senare tas till förnyad omprövning och den måste avgöras bestämt och hänsynslöst. Och detta avgörande måste göras med Finlands och icke Tysklands intressen för ögonen.

Sanningen om de förmildrade villkoren.

Under de förhandlingar, som numera äro avbrutna, har regeringen gjort sig skyldig till svåra felbedömningar, såsom den närmaste framtiden kommer att utvisa. Ryssarnas tre första punkter äro ju tydliga minimikrav. Efter det ryssarna meddelat detta för hela världen har det inte funnits fog för antagandet, att de skulle förmildras i ett senare stadium. De kunde likväl tolkas på olika sätt. Som

kuitenkin tulkita eri tavoin. Ohjeeksi ja rohkaisuksi oli Venäjän Tukholman-lähetystö antanut eräitä viitteitä siitä, miten venäläiset olivat valmiit niitä tulkitsemaan *siinä tapauksessa, että neuvottelut aloitettaisiin Moskovassa*. Tätä merkitsi kuuluisaksi tulleet lievennykset.

Nyt sanotaan, että venäläiset vain tahtoivat pettää meitä näillä lievennyksillä. Paasikiven ja Enckellin käytyä Moskovassa havaittiin, ettei kysymys ollutkaan mistään lievennyksistä. Ehtoja oli, sanottiin, päinvastoin kovennettu. Tähän on huomautettava, että *kysymys oli kokonaan uudesta* tilanteesta, koska kolmea ensimmäistä ehtoa venäläisten ensimmäisen vaatimuksen mukaan ei oltu hyväksytty. Lievennykset eivät koske tätä tilannetta. Venäläisten kanta on tullut jyrkemmäksi.

Mikä olisi estänyt hallitusta ilmoittamasta, että se hyväksyy kolme ensimmäistä ehtoja, ja sitten selittämästä Moskovassa, että sillä on ollut aihetta tulkita ne n. k. lievennetyssä muodossa? Sillä on hullua ajatella, että Kollontay olisi puhunut sivu suun Tukholmassa. Tällaisessa tilanteessa venäläiset eivät varmaankaan olisi voineet torjua viitasta hänen lausuntoonsa. Tai jos sitten olisi käynyt ilmi, ettei Kollontayn lausunnossa ollut mitään perää, olisivat neuvottelijat voineet matkustaa kotiin. Meiltähän ei vaadittu mitään ennakkotoimenpiteitä voidaksemme neuvotella, joten mitään vahinkoa ei olisi tapahtunut.

Kun Paasikivi ja Enckell mat-

vägledning och uppmuntran hade ryska beskickningen i Stockholm givit en del antydningar om huru ryssarna voro villiga att tolka dem, *för så vitt underhandlingar inleddes i Moskva*. Detta var innebörden i de berömda förmildrade villkoren.

Nu säges det, att ryssarna endast önskade bedra oss med dessa lättnader. Efter Paasikivis och Enckells besök i Moskva konstaterades, att det icke var fråga om några lindringar. Villkoren hade, sade man, tvärtom skärpts. Härtill bör anmärkas, att *det var fråga om ett helt nytt läge*, enär de tre första villkoren i enlighet med ryssarnas första krav icke hade uppfyllts. Ryssarnas ståndpunkt hade skärpts.

Vad hade hindrat regeringen från att meddela, att det godkänner de tre första villkoren och sedan förklara i Moskva, att den haft anledning att tolka dem i den s. k. förmildrade formen. Ty det är vanvett att tro, att Kollontay hade pratat bredvid mun i Stockholm. I en sådan situation hade ryssarna säkert kunnat tillbakavisa en hänvisning till hennes yttrande. Eller om det sedan hade framgått, att det icke fanns någon grund för vad Kollontay hade sagt, hade förhandlingarna kunnat resa hem. Vi hade icke avkrävts några förhandsåtgärder för att kunna underhandla, vadan ingen skada hade varit skedd.

Då Paasikivi och Enckell reste till Moskva företogs inte resan i underhandlingssyfte utan för att vi önskade närmare upp-

Mutta millainen on todellisuus? Missä ovat liittolaisemme? Italia on jo kauan ollut poissa pelistä. Japani on kaukana Euroopan taistelutantereilta, eikä se sitäpaitsi ole sodassa Venäjän kanssa. Unkari on miehitetty, Rumania käytännössä samoin. Ja tärkein liittolaisemme Saksa? Saksa on ja kahden vuoden ajan yhtämittaisesti peräytynyt itärintamalla, ja lännessä liittoutuneet mobilisoivat valtavat voimavaransa. Saksalaisetkaan eivät enää usko voittavansa. Natsijohtajat yrittävät vain viivyttää häviötä. *Onko Suomi oleva ainoa maa koko maailmassa, joka kieltäytyy katso-masta tätä totuutta silmiin?*

Ja oikeutettu asiamme? Luonnollisesti me niinkuin kaikki muutkin kansat olemme oikeutetut itsenäiseen elämään. Mutta meidän on käsitettävä, miten ulkomaailma katselee meitä. Me olemme liitossa valtion kanssa, joka kovakouraisesti sortaa lukuisia eurooppalaisia kansoja. Mihin natsimi todella on tehnyt itsensä syypääksi, siitä kansamme ei tiedä mitään. Sanomaledistimme on vaiennut väkivaltateoista, mitään huomautuksia ei ole sallittu tehdä, teloituslaukaukset ovat kaikuneet ympäri Euroopan ilman että Suomen yleinen mielipide on voinut reagoida. Sen sijaan ovat lukematomat sanomalehdet avoimesti saaneet ylistää Saksaa ja myrkyttää lukijoitaan toiveajattelulla.

Norjassa, Tanskassa, Belgias-sa, Hollannissa Ranskassa, Tšekkoslovakiassa, Puolassa,

Var äro våra bundsförvanter. Italien har redan länge varit ur spel. Japan befinner sig långt borta från den europeiska krigsskådeplatsen och dessutom befinner det sig icke i krig med Ryssland. Ungern är ockuperat, i praktiken likaså Rumänien. Och vår viktigaste bundsförvant Tyskland? Tyskland har redan i två års tid oavbrutet retirerat på östfronten, och i väster samla de allierade sina väldiga kraftresurser. Tyskarna tro inte längre på segern. Nazistledarna försöka endast fördröja nederlaget. *Skall Finland vara det enda land i världen, som vägrar att se denna sanning i ögonen?*

Och vår rättvisa sak? Naturligtvis äro vi som alla övriga folk berättigade till ett självständigt liv. Men vi måste förstå, huru omvärlden betraktar oss. Vi befinna oss i ett förbund med en stat, som hårdhänt förtrycker talrika europeiska folk. Vad nazismen verkligen gjort sig skyldig till, därom vet vårt folk intet. Vår press har tigit om våldsdåden, några anmärkningar ha inte fått göras, arkebuseringsskotten ha ljudit över Europa utan att allmänna opinionen i Finland kunnat reagera. Däremot ha talrika tidningar öppet fått höja Tyskland till skyarna och förgifta sina läsare med önsketänkande.

I Norge, Danmark, Belgien, Holland, Frankrike, Tjeckoslovakien, Polen, Grekland och Jugoslavien har det nazistiska förtrycket väckt ett flammande hat, vari även de förenade natio-

Kreikassa ja Jugoslaviassa on natsien sorto herättänyt liekehtivän vihan, johon myös liittoutuneet vallat ja puolueettomat — mitä emme saa unohtaa — yhtyivät. Unkarissa, Rumaniaassa ja Bulgariassa kiihtyy salainen viha saksalaisia kohtaan. Italia on hajalla, ja sielläkin leimuaa katkeruus entistä liittolaista kohtaan.

Vain suomalaiset tuntevat vielä myötätuntoa natsi-Saksaa kohtaan, samalla kuin kansallemme uskotellaan että kohtalomme on kokonaan riippuvainen Saksasta. Jos niin olisi, ei meillä olisi enää mitään toivoa. Mutta onneksi asia ei ole niin. Meidän on todella osoitettava, että käymme omaa sotaamme. Meidän on opittava näkemään, kuinka hirveän yksin me olemme tänään. Maaailma on unnohtanut talvisotamme. Se pitää meitä nykyään vain Saksan liittolaisena ja tuomitsee meidät sen mukaan.

Saksa ei ole aloittanut sotaansa Venäjää vastaan Suomen takia. Suomella ei ole mitään syytä käydä sotaa Saksaan takia. Meidän on tartuttava jokaiseen mahdollisuuteen päästä irti poliittisesta ja moraalisesti kohtalokkaasta liittolaisuudestamme perikatoon tuomitun natsivaltakunnan kanssa ja löydettävä tie rauhaan, joka takaa vapautemme.

Hieman rauhanneuvottelujen taustaa.

Suomen kansalta puuttuu eräitä tietoja, joita ilman ei voi objektiivisesti arvostella nyt

nerna och — vilket vi icke få glömma — de neutrala förena sig. I Ungern, Rumänien och Bulgarien ökas det dolda hatet mot tyskarna. Italien är splittrat och även där uppflammar bitterheten mot den forna bundsförvanten.

Endast finländarna känna längre sympati för nazist-Tyskland, samtidigt som folket bibringas föreställningen, att vårt öde är helt beroende av Tysklands. Om så vore, hade vi inte längre något hopp. Men till all lycka är saken inte så. Vi måste verkligen visa, att vi föra vårt eget krig. Vi måste lära oss att se, huru fruktansvärt ensamma vi i dag äro. Världen har glömt vårt vinterkrig. Den anser oss nu enbart som Tysklands bundsförvant och dömer oss i enlighet därmed.

Tyskland har icke börjat kriget mot Ryssland för Finlands skull, Finland har ingen anledning att föra krig för Tysklands skull. Vi måste gripa varje chans att komma ur vårt i politiskt och moraliskt hänseende ödesdiga förbund med det till undergång dömda nazistriket och finna vägen till en fred, som tryggar vår frihet.

Något om bakgrunden till fredsförhandlingarna.

Finlands folk saknar vissa uppgifter, förutan vilka man icke kan objektivt bedöma de nu

käytyjä neuvotteluja. Venäjän ärtynyt asenne, jonka takaa kuultaa uhka, on oikein arvoiteltavissa vain jos tunneimme esim. seuraavat tosiasiat, jotka ovat yleisesti tunnetut kaikkialla maailmassa, paitsi ei Suomessa:

1) *Välittömästi ennen* nykyisen sodan puhkeamista Venäjä selvästi ilmaisi olevansa halukas neuvotteluteitse pääsemään yhteisymmärrykseen Suomen kanssa, mikä olikin aivan luonnollista, koska Venäjä pelkäsi Saksan hyökkäystä eikä tahtonut pidentää rintamaansa tuhannelle kilometrillä.

2) *Elokuun 13 p. 1941* Amerikan hallitus ilmoitti Suomelle, että Venäjä oli valmis keskustelemaan rauhasta Suomen kanssa "alueellisten hyvitysten pohjalla".

3) *Syyskuussa 1941* Englannin hallitus tarjosi välitystä.

4) *Marraskuussa 1941* Amerikka teki uuden esityksen.

5) *Marras—joulukuun vaihteessa* Englanti lähetti uhkavaatimuksen, johon se ilmeisesti ei saanut myönteistä vastausta, koska se julisti sodan.

6) *Vuoden 1943 kuluessa* teki vihollisemme tietävästi eräitä rauhantunnusteluja eri kanaalien kautta, mutta ne eivät johtaneet tulokseen.

7) *Huhtikuussa 1943* Yhdysvallat tekivät vielä kerran yrityksen taivuttaa Suomi neuvottelemaan — kaikki tietävät, millä tuloksella.

8) Tämäkin jälkeen lienee tehty eräitä rauhantunnusteluja

förda underhandlingarna. Rysslands uppretade hållning, bakom vilket hotet lyser igenom, kan rätt bedömas endast, om vi känna exempelvis följande fakta, vilka äro allmänt bekanta överallt i världen utom i Finland:

1) *Omedelbart före* det nuvarande krigets utbrott gav Ryssland klart uttryck åt en önskan att förhandlingsvägen komma till samförstånd med Finland, vilket även var alldeles naturligt, när Ryssland fruktade ett angrepp från Tysklands sida och icke önskade förlänga sin front med ettusen kilometer.

2) *Den 13 augusti 1941* meddelade amerikanska regeringen Finland, att Ryssland var berett att diskutera fred med Finland på basen av territoriella gottgörrelser.

3) *I september 1941* erbjöd engelska regeringen medling.

4) *I november 1941* gjorde Amerika en ny framställning.

5) *Vid månadsskiftet november-december* sände England ett ultimatum, varpå det uppenbarligen icke erhöill positivt svar, när det förklarade oss krig.

6) *Under år 1942* gjorde vår fiende veterligen vissa fredstrevare genom olika kanaler, men de ledde ej till resultat.

7) *I april 1943* gjorde Förenta Staterna ännu en gång ett försök att påverka Finland till förmån för underhandlingar — med vilket resultat är allmänt bekant.

8) Även efter detta torde vissa fredstrevare har gjorts ehuru i obekant form.

vaikkakin epämääräisessä muodossa.

Heinäkuussa 1943 kukistui Mussolini. Nyt Suomenkin kansa heräsi hetkiseksi; syntyi 33:n kirjelmä. Hallituksen heräsi.

Onko koskaan jollekin puolustussodassa olevalle pienelle valtiolle tehty näin monta rauhantarjousta — turhaan?

Voimmeko ajatella sellaista mahdollisuutta, että Suomen hallitus todella ottaisi aloitteen rauhanasiassa ja tekisi muutakin kuin hylkäisi vastapuolen ehdotuksia.

N:o 2 1944.

Maihinnousun aattona.

Koko maailma odottaa maihinnousua. Kummankin taistelevan puolen ilmoituksen mukaan on tämä kohtalokas hetki ovelle. Mutta kukaan — liittoutuneiden sotilasjohdon sisintä piiriä lukuunottamatta — ei tiedä, milloin hyökkäysmerkki tullaan antamaan. Tapahtuuko se touko- vai kesäkuussa, vasta syksyllä vaiko joskus vielä myöhemmin?

Saksalaiset pitävät maihinnousua viimeisenä mahdollisuutenaan. He ajettelevat näin: jos onnistumme lyömään maihinnousun takaisin kohtuullisin omin tappiopin, voimme siirtää joukkoja itärintamalle ja viimeisen kerran yrittää lyödä venäläiset. Saksalaiset olettavat, että liittoutuneet epäonnistuneen maihinnousun jälkeen alkavat saada tarpeekseen sodasta.

Jos taas liittoutuneet vastoin

I juli 1943 föll Mussolini. Nu vaknade även Finlands folk för ett ögonblick; de trettio-tres skrivelse kom till. T. o. m. r e g e r i n g e n vaknade.

Männe en småstat, som för ett försvarskrig, någonsin ha fått mottaga så många fredsambud — förgäves?

Kunde vi tänka oss en sådan möjlighet, att Finlands regering faktiskt skulle ta initiativet i fredsfrågan och gjorde någonting annat än förkastade motpartens förslag.

Inför invasionen.

Hela världen väntar på landstigningen. Enligt bägge de stridande parternas uppgift är denna ödesmättade stund för dörren. Men ingen — med undantag för den allierade krigsledningens innersta ring — vet när anfallssignalen kommer att gå. Inträffar det i maj eller i juni, först på hösten eller kanske ännu senare?

Tyskarna anse invasionen för sin sista chans. De tänka på följande sätt: om vi lyckas slå invasionen tillbaka med måttliga egna förluster, kunna vi flytta trupper till östfronten och för sista gången försöka slå ryssarna. Tyskarna anta, att de allierade efter en misslyckad landstigning börja få nog av kriget.

Om åter de allierade mot tyskarnas förmodan lyckas komma i land och småningom slå den tyska västarmén, skulle åtmins-

saksalaisten olettamusta onnistuvat pääsemään maihin ja vähitellen voittamaan Saksan länsi-armeijan, pitäisi ainakin tavallinen saksalainen tätä vaihtoehtoa parempana kuin yksipuolista häviötä Venäjää vastaan, mikä kohtalo muussa tapauksessa uhkaisi Saksaa. Saksalaiset ottavat nimittäin viimemainitun vaihtoehdon huomioon kauhistuttavana todennäköisyytenä, vaikka meidän tiedotuslaitoksemme tietenkin vaikenee kuin muuri tästä seikasta.

Me emme pyri valaamaan kannuja maihinnousun onnistumisesta tai epäonnistumisesta. Toteamme vain seuraavan, yläpuolella kaiken arvailun olevan seikan: *Edessä olevat sotatoimet eivät voi muuttaa sodan lopputulosta.* Liittoutuneita kohtavat vastoinkäymiset tietenkin viivyttäisivät saksalaisten häviötä, mutta eivät estäisi sitä. Vain huonosti englantilaisia ja amerikkalaisia tuntevat voivat luulla, että nämä nyt luopuvat taistelusta ennenkuin Saksa on lopullisesti lyöty. Liittoutuneiden sotaponnisteluthan ovat vasta alussa. Ja joka luulee venäläisten nyt luopuvan voitosta, jonka saavuttamiseksi he ovat niin paljon uhranneet ja joka jo on näkyvässä, tuntee huonosti venäläiset.

Ensimmäinen maihinnousuyritys voi epäonnistua, mutta tämä epäonnistuminen ei voi pelastaa Saksaa.

Lapsellista on luulla, että tapahtumat siellä kaukana ratkaisevalla tavalla voisivat parantaa meidän asemaamme.

tone genomsnittstysken anse detta alternativ bättre än ett ensidigt nederlag mot Ryssland. Tyskarna beakta nämligen det sistnämnda alternativet som en fruktansvärd sannolikhet, ehuru vårt informationsverk naturligtvis tiger som muren härom.

Vi försöka inte kannstöpa om huruvida invasionen kommer att lyckas eller misslyckas. Vi konstatera endast följande utom allt tvivel stående faktum: *De förestående krigsoperationerna kunna icke förändra krigets slutresultat.* En motgång för de allierade kunna naturligtvis fördröja tyskarnas nederlag, men icke förhindra det. Endast den, som illa känner engelsmän och amerikanare kunna tro, att dessa nu skulle avstå från striden förrän Tyskland definitivt är slaget. De allierades krigssträngningar äro ju ännu blott i sin början. Och den som tror att ryssarna nu skulle avstå från en seger, för vilken de offrat så mycket och som redan är inom synhåll, känner icke ryssarna vidare bra.

Det första invasionsförsöket kan misslyckas, men detta misslyckande kan icke rädda Tyskland.

Det är barnsligt att tro att händelserna där borta på ett avgörande sätt kunna förbättra vårt läge. I huru hög grad invasionens militära utveckling än kommer att motsvara vårt allmänna önsketänkande, kan den likväl icke ändra det faktum, att vi alltid måste klara våra mellanhavanden med Ryssland och

Kuinka paljon mairinnousun sotilaallinen kehitys vastaan neekin yleistä toiveajatteluamme, ei se kuitenkaan voi muuttaa sitä tosiasiaa, että meidän on selvitetävä välimme Venäjän kanssa ja että Venäjä aina tulee olemaan voimakas ja mahtava valtio.

Länsivaltain ja Venäjän välillä ei ole olemassa mitään oleellista erimielisyyttä siitä, miten meitä on kohdeltava. Jos mairinnousu onnistuu, ei Venäjä sen takia heikonnu idässä. Antaessaan viimeisen varoituksensa vasallivaltioille ilmoittivat ei vain Venäjä, vaan myös Englanti ja Amerikka virallisesti, että ehdot myöhäisemmässä vaiheessa tulevat olemaan vielä kovemmat, *elleivät k. o. vasallit nyt tee kapinaa saksalaisia vastaan*. Ei Stalin, vaan Churchill on eräässä puheessaan lausunut, että vasallivaltiot voivat ansaita anteeksiannon, *jos toimivat ajoissa*. On uhkarohkeata olettaa, että mairinnousu voisi muuttaa tätä yhtyneitten kansakuntien yhteistä auhtautumista vasalleihin.

Jos mairinnousu epäonnistuu, voivat saksalaiset tietenkin jonkin aikaa valoisemmin katsella tilannetta. He voivat silloin pidentää armonaikaansa. Mutta jos tarkastelemme omaa kohtaloamme pitemmällä tähtäimellä, huomaamme selvästi, ettei epäonnistunutkaan mairinnousu voi pelastaa meitä välienselvittelystä Venäjän kanssa. Meidän on valmistauduttava tähän välienselvittelyyn, jos haluamme säilyä itsenäisenä kansana.

att Ryssland alltid kommer att vara en stark och mäktig stat.

Mellan västmakterna och Ryssland finnes ingen väsentlig meningsskiljaktighet om huru vi skola behandlas. Om invasionen lyckas, försvagas icke därför rysarna i öster. I sin sista varning till vasallstaterna meddelade icke blott Ryssland utan även England och Amerika officiellt, att villkoren i ett senare skede komma att vara ännu hårdare, *om icke ifrågavarande vasallstater nu göra uppror mot tyskarna*. Icke Stalin utan Churchill har i ett tal yttrat, att vasallstaterna kunna förtjäna förlåtelse, *om de handla i tid*. Den är våghalsigt att tro, att invasionen skulle kunna förändra denna de allierade nationernas gemensamma inställning till vasallerna.

Om landstigningen misslyckas, kunna tyskarna naturligtvis en tid se ljusare på situationen. De kunna då förlänga nådatiden. Men om vi granska vårt eget öde på lång sikt, se vi klart, att icke ens en misslyckad landstigning kan rädda oss från en uppgörelse med Ryssland. Vi måste bereda oss på denna uppgörelse, om vi önska bestå såsom en självständig nation.

Kan det vara möjligt, att regeringen spekulerar i invasionen. *Ar det sant, att regeringen sätter Finlands öde som insats i ett spel, som icke bringar någon vinst?* Riksdagen torde ha anledning att undersöka denna sak.

Riksdagen har skäl att un-

Voiko olla mahdollista, että hallitus keinottelee maihinnousulla? *Onko totta, että hallitus asettaa Suomen kohtalon nappulaksi peliin, joka ei tuo mitään voittoja?* Eduskunnalla lie-nee syytä tutkia tätä asiaa.

Eduskunnalla on syytä tutkia erästä toistakin asiaa. Liittotuneiden viimeinen varoitus ei ollut osoitettu vasallivaltioiden hallituksille, vaan niiden kansoille. Tarkkakuuloinen radiokuuntelija huomasi kelposti, että julistuksessa selvästi tehtiin ero hallituksen ja kansan välillä. Sanomalehdistömme ei ole yhtä selvästi esiintuonut tätä seikkaa.

Englannin ja Yhdysvaltain hallitukset kääntyvät Suomen kansan puoleen sivuttaen sen hallituksen. Mitä se merkitsee?

Mitä tekee tiedotuslaitoksemme uusi päällikkö?

Valtion tiedotuslaitos on koko tämän sodan aikana ollut oikea surunlapsi. Sotamme alkuvaiheessa se johti itäkarjalaista propagandaamme, ja se myös väritti kaikki sotauutiset saksalaisille mieluisalla tavalla. Tätä aikaa voitaisiin kutsua Puntilan valtakaudeksi.

Tiedotuslaitoksessamme on tapahtunut monia henkilövaihdoksia, mutta mitään näkyvämpiä tuloksia ne eivät ole antaneet. Suursuomalainen propaganda on tosin kadonnut, mutta sensijaan on pimennystyötä jatkettu yhtä innokkaasti kuin aikaisemminkin.

Kuin tiedotuslaitoksen ny-

dersöka också en annan sak. De allierades sista varning var icke adresserad till vasallstaternas regeringar utan till deras folk. En uppmärksam radiolyssnare märkte lätt, att i deklARATIONEN gjordes tydlig skillnad mellan regeringen och folket. Vår press har icke tillräckligt klart framhållit denna omständighet.

Englands och Förenta staternas regeringar vända sig till Finlands folk med förbigående av dess regering. Vad betyder detta?

Vad gör den nya chefen för vårt informationsverk?

Statens informationsverk har under hela detta krig varit ett verkligt sorgebarn. Under krigets första skede ledde det vår östkarelska propaganda, och det färglade också alla krigsnyheter på ett för tyskarna angenämt sätt. Denna tid kunde kallas Puntilas maktperiod.

Inom vårt informationsverk har inträffat många personskiften, men några synliga resultat ha de icke givit. Den storfinska propagandan har visserligen försvunnit, men i det stället har mörkläggningsarbetet fortsatt lika ihärdigt som tidigare.

Då informationsverkets nuvarande chef tillträdde sin be-

kyinen päällikkö astui toimeensa, toivottiin monella taholla, että hän kykenisi aikaansaamaan parannuksen. Uudella päälliköllä katsottiin olevan edellytyksiä tähän virkaan. Lisäksi oletettiin hänellä olevan realistisen käsityksen tilanteesta. Kokemus on osoittanut, ettei viimeisellä päällikönvaihdolla ollut muuta merkitystä kuin että tiedoituslaitos ja siten myös hallitus sai uuden keulakuvan alukseensa.

Voidaan ehken huomauttaa, että on erinomaisen vaikeata johtaa tiedoituslaitosta uudelle tielle. Me tunnemme nämä huomautukset ja väitteet, että on välttämätöntä ottaa huomioon saksalaisten vaatimukset, saksalaisten, jotka ovat sypäitä maamme nykyiseen onnettomaan asemaan. Ehken ei ole syytä moittaa uutta päällikköä epäkohdista — hänen kätensä hän ovat sidotut. Mutta eräissä suhteissa eivät mitkään puolustelut auta s. o. kun on kysymys sensuurista. Sensuuri on tiedoituslaitoksen alainen elin, ja se toimii yhtä harkitsemattomasti kuin ennenkin.

On ilmeistä, että sensuurimme kaikessa noudattaa saksalaisten toivomuksia. Kaikkien sotatilannetta koskevien katsausten ja miehitettyjä maita koskevien uutisten on vastattava näitä toivomuksia. Mutta kun säännökset kerran ovat näin ankarat, on syytä kysyä miksi ne ovat niin yksipuolisia. Mitkä syyt pakottavat sensuurin sallimaan, että laajalle levinnyt maaseutulehdistömme jatkuvasti syöttää

fattning, hoppades man på många håll, att kan skulde förmå åstadkomma en förbättring. Den nya chefen ansågs besitta förutsättningar för ämbetet. Vidare antog man att han hade en realistisk uppfattning av situationen. Erfarenheten har visat, att det senaste chefsbytet icke haft någon annan betydelse än att informationsverket och sålunda även regeringen fått en ny galjonsbild på sitt fartyg.

Det kan kanske invändas, att det är utomordentligt svårt att leda in informationsverket på en ny väg. Vi känna dessa invändningar och påståenden, att det är nödvändigt att beakta tyskarnas krav, tyskarna, vilka äro orsaken till landets nuvarande olyckliga situation. Kanske är det icke skäl att klandra den nya chefen för missförhållandena, hans händer äro ju bundna. Men i ett avseende hjälper inget försvar, d. v. s. i fråga om censuren. Censuren underlyder informationsverket och den arbetar lika omdömeslöst som förr.

Det är uppenbart, att vår censur i alla avseenden följer tyskarnas önsksningar. Alla översikter rörande krigsläget och nyheter rörande ockuperade länder måste motsvara dessa krav. Men då stadgandena en gång äro så stränga, är det skäl att fråga varför de äro så ensidiga. Vilka skäl tvinga censuren att tillåta, att vår vitt utbredda landsortspress oavbrutet matar en stor del av Finlands folk med de omöjligaste och naivaste önskedrömmar om storkrigets utveckling, Tysklands kraftresurs-

suurelle osaa Suomen kanssa mitä mahdottomimpia ja naivimpia toiveunia suursodan kehityksestä, Saksan voimavaroista ja oman maamme asemasta? On rikollista ja edesvastuutonta johtaa yleistä mielipidettä välittämättä lainkaan tosiasioista, välittämättä ensinkään siitä kuolemanvaarasta, johon maamme on joutunut sen takia, että me jatkuvasti pidämme kiinni Saksasta — siitä natsi-Saksasta, joka parhaillaan käy kuolin-kamppailuaan.

Eikö tiedotuslaitoksen uusi päällikkö edes tässä suhteessa voi saada arvoaltaansa tunnustetuksi? Vai onko hallituksen painostus liian kova?

Mitä Venäjä meistä tahtoo?

Venäjän politiikkaa on vaikea tulkita. Kukaan tässä maassa ei voi väittää, että hän todistetavasti tuntee sen syvimmat päämäärät. Siksi meidän ei myöskään aina pidä olettaa, että venäläiset aina tarkoittavat kaikkein pahinta. Tällaiset oletukset ovat hyvin vaarallisia nykyisessä tilanteessamme. Ei ole nimittäin olemassa epäilytäkään siitä, etteikö Venäjä voisi murskata meitä, jos se katsoo syyt siihen olevan. *Jos me toimimme niin kuin olettaisimme venäläisten kaikkien toimenpiteitten tähtäävän kuoliniskun antamiseen, huokutteleme heidät vähitellen antamaan tämän iskun.*

Voidaksemme psykologisesti ymmärtää Venäjän politiikkaa, on meidän lähdeittävä siitä tosi-

ser och vårt lands ställning? Det är brottsligt och ansvarslost att leda den allmänna opinionen utan att alls bry sig om fakta, utan att bry sig om den dödsfara, i vilket vårt land råkat därigenom, att vi fortfarande hålla fast vid Tyskland — det nazist-Tyskland, som just nu kämpar sin dödskamp.

Kan icke informationsverkets nya chef ens i detta avseende göra sin auktoritet gällande. Eller är regeringens påtryckning för stark?

Vad Ryssland önskar av oss.

Det är svårt att tolka Rysslands politik. Ingen i detta land kan påstå, att han bevisligen känner dess djupaste mål. Därför böra vi icke heller alltid utgå från, att ryssarna alltid vilja det värsta. Sådana antaganden äro mycket farliga i vår nuvarande situation. Det råder nämligen icke några tvivel om att Ryssland icke skulle kunna krossa oss, om det finner anledning därtill. *Om vi handla så, som om vi antoge att ryssarnas alla åtgärder äsyfta att ge oss nådastöten, locka vi dem småningom att ge oss den.*

För att psykologiskt kunna förstå Rysslands politik måste vi utgå från det faktum, att Rysslands ledare anse hela världens fientligt stämd mot Ryssland. Frukten och misstro äro

asiasta, että Venäjän johtajat pitävät koko maailmaa Venäjälle vihamielisenä. Pelko ja epäluulo määräävät heidän asenteensa. He ymmärsivät aikaisemmin kuin englantilaiset nationalismin vallankumouksellisen kiihkomielisyyden. Siksi he jo paljon aikaisemmin valmistautuivat ottamaan vastaan Saksasta tulevaa hyökyaaltoa. He tiesivät sen kerran tulevan, ja he tahtoivat puolustautua.

Osumme ehken väärrään, jos oletamme venäläisten olleen imperialistisia muuta kuin itsepuolustukseksi. Suomen valloittaminen talvisodan aikana ei liene ollut heille mikään ensiluokkaisen tärkeä päämäärä. He eivät myöskään sotien välisenä aikana pyrkinet mihinkään välien katkaisemiseen, vaikka he tiesivät, ettei kukaan maailmassa olisi noussut meitä puolustamaan enempää kuin kukaan puolusti Baltian maitakaan. *Kaikesta päättäen vaikutti heidän politiikkaansa meitä kohtaan se pelko, jota he tunsivat Saksan taholta tulevaa uhkaa kohtaan*, samoin myös huolenpito Leningradin turvallisuudesta, mikä sekä sotilaallisesti että psykologisesti oli täysin ymmärrettävissä.

Sodan päätyttyä Venäjä tulee olemaan voimakas valtio. Se tulee murtautumaan eristäytynееsyydestään ja sanomaan ajatuksensa maailman tapahtumista. Se tulee katselemaan epäluuloisesti naapureitaan. Mutta se ei tule tekemään itseään syy-pääksi varomattomiin tekoihin, eikä se myöskään halua saada

bestämmande för deras ställning. De förstodo tidigare än engelsmännen nazismens revolutionära fanatism. Därför beredde de sig redan mycket tidigare att ta emot stormvägen från Tyskland. De visste, att den en gång skulle komma och de ville försvara sig.

Vi träffa kanske fel, om vi anta att ryssarna varit imperialistiska för annat än självförsvars skull. Att erövra Finland under vinterkriget torde icke ha varit något så viktigt mål för dem. De försökte icke heller under tiden mellan krigen åstadkomma någon brytning i relationerna, ehuru de visste, att ingen i världen skulle ha trätt upp till vårt försvar mer än vad någon försvarade Baltikum. *Av allt att döma inverkade på deras politik gentemot oss den fruktan de kände för hotet från Tyskland*, liksom även omorgen om Leningrads trygghet, vilket såväl militärt som psykologiskt är mycket begriplig.

Efter kriget kommer Ryssland att vara en stark stat. Det kommer att bryta sig ut ur sin isolering och säga sin mening om världshändelserna. Det kommer att misstroget betrakta sina grannar, men det kommer icke att göra sig skyldigt till oförsiktiga handlingar, och det önskar icke heller ådraga sig mänsklighetens hat. Relationerna till västmakterna komma att vara goda så långt i framtiden som vi nu kunna se. Ryssland har framför sig en lång och svår återuppbyggnadsperiod och det önskar icke då onödiga konflik-

ihmiskunnan vihaa päälleen. Suhteet länsivaltoihin tulevat olemaan hyvät niin kauas tulevaisuuteen kuin nyt voimme nähdä. Venäjällä on edessään pitkä ja vaikea jälleenrakennuskauti, eikä se silloin halua turhia selkkauksia. Se tulee järjestämään asiansa hyvin kylmästi ja realistisesti harkiten.

Nämä näkökohdat määräävät myös Venäjän politiikan Suomea kohtaan. Suomen valloittaminen on tuskin mikään ensiluokkaisen tärkeä päämäärä heille. Saksan häviö merkitsee sitä paitsi, että suurin uhka Venäjää kohtaan on hävinnyt. Venäläiset eivät varmaankaan meidän takiamme vaaranna suhteitaan Ruotsiin ja länsivaltoihin.

Mutta jos me emme voi voittaa heidän epäluuloaan, jos me emme voi saada heitä vakuuttuneiksi siitä, ettei maattamme ainakaan meidän myötävaikutuksellamme voida muuttaa hyökkäystukikohdaksi Venäjää vastaan, silloin he varmasti eivät luopu painostuksestaan meitä kohtaan. *Meidän vuoksemme he eivät enää halua vaarantaa mitään.*

Rauha tulee olemaan raskas. Me emme voi odottaa, että Venäjä osoittaisi mitään hellämielisyyttä meitä kohtaan. Mutta Venäjä ei myöskään meidän takiamme anna kostonhalun voittoa järjen kustannuksella. Siksi meidän on harjoitettava hyvän naapurisovun politiikkaa. Vain se voi pelastaa kansallisen olemassaolomme. Mutta me tarvitsemme paljon valistusta ja itsemmevoittamista, ennekuin

ter. Det kommer att ordna sina angelägenheter på basen av en mycket kall och realistisk prövning.

Dessa synpunkter äro också bestämmande för Rysslands politik gentemot Finland. Att erövra Finland är knappast något särskilt viktigt mål för ryssarna. Tysklands nederlag betyder dessutom, att det största hotet mot Ryssland avlägsnas. Ryssarna komma säkert icke att för vår skull äventyra sina relationer till Sverige och västmakterna.

Men om icke vi kunna övervinna deras misstro, om vi icke kunna övertyga dem om att vårt land åtminstone icke med vår medverkan kan göras till en anfallsbas mot Ryssland, då komma de säkert ej att häva sitt tryck mot oss. *För vår skull önska de icke riskera någonting.*

Freden kommer att vara tung. Vi kunna icke vänta, att Ryssland skulle bevisa oss någon ömsinhet. Men Ryssland låter icke heller för vår skull hämndlystnaden segra över förnuftet. Därför måste vi bedriva den goda grannsämjans politik. Endast den kan rädda vårt nationella bestånd. Men vi behöva mycken upplysning och självövervinnelse, innan vi komma så långt. *Har regeringen tänkt över saken ur denna synpunkt?*

pääsemme niin pitkälle. *Onko hallitus harkinnut asiaa tältä näkökannalta katsoen.*

Toiveajattelu kukoistaa.

Saksalaismielisten piiriemme uskollisuus aseveljiämme kohtaan ei ilmeisesti tunne mitään rajoja. Mitkään tosiasiat eivät voi saada näitä piirejä ja heidän sanomalehtiään vakuutetuiksi siitä, että Saksa ei voi voittaa sotaa ja että "uudesta Euroopasta" ei koskaan voi tulla totta. Lukuisat suomalaiset lehdet puhuvat edelleen saksalaisten "strategisesta" peräytymisestä idässä, vaikka tämä käsite on jo tyystin kadonnut Saksan lehdistöstä. Lehtemme vakuuttavat Venäjän olevan nälkäkuoleman partaalla Englannin ja Amerikkan sotaponnisteluja väheksytään, samalla kuin Saksan suurista reserveistä puhutaan suurella kunnioituksella.

Onko näillä kaavavaiilla mitään todellisuus pohjaa? Ei mitään. Tällainen poliittinen yksinkertaisuus muuttuu aivan naurettavaksi, kun se tulkitsee jokaisen anglosaksisista maista tulleen lakkoutisen, jokaisen viitteen mahdollisista erimielisyyksistä liittoutuneiden välillä ja — kuten aivan äskettäin tapahtui — tulevan presidentinvaalin Amerikassa Saksalle edulliseksi merkeiksi.

Paitsi tätä sokeata tapaa tarkastella päiväntapahtumia ja taipumusta takertua toiveeseen, että sotaonni kaikesta huolimatta vielä kääntyisi Saksalle myönteiseksi, on vielä olemassa

Önsketänkandet frodas.

Våra tyskvänliga kretsars trohet mot våra vapenbröder känner uppenbarligen inga gränser. Inga fakta kunna få dessa kretsar och deras tidningar övertygade om att Tyskland icke kan vinna kriget och att det nya Europa aldrig kan bli verklighet. Talrika finska tidningar tala ännu om tyskarnas strategiska reträtt i öster, ehuru detta begrepp redan helt försvunnit från den tyska pressen. Våra tidningar försäkra att Ryssland står på hungerdödens brant. Englands och Amerikas krigsansträngningar ses över axeln, samtidigt som Tysklands stora reserver omtalas med djupaste vördnad.

Finns det någon verklighetsgrund för en sådan schematisering? Nej. En sådan politisk enkelhet blir fullkomligt löjlig då den tolkar varje strejknotis från de anglosaxiska länderna, varje antydning om eventuella meningsskiljaktigheter mellan de allierade och — som alldeles nyligen skedde — det förestående presidentvalet i Amerika som förmånliga tecken för Tyskland.

Utom denna blinda metod att granska dagshändelserna och benägenheten vid att gripa fast vid förhoppningen, att krigslyckan trots allt ännu skall vändas till tysk favör, finnes ännu ett annat slag av önsketänkande som är lika farligt för vårt land. Om

toisenlaistakin toiveajattelua, joka on maallemme yhtä vaarallista. Jos Saksa kaikesta huolimatta häiviää sodan — sanotaan —, on Suomelle eduksi, että se viimeiseen saakka on seisyyt Saksan rinnalla, koska englantilais-amerikkalaisiin etuihin silloin kuuluu saada Suomi mukaansa torjumaan Venäjän valloitushalua. Kyllä Amerikka meitä auttaa — eikä tämä fraasi ole teille tuttu?

Jokaisen edesvastuuntuntosen kansalaisen velvollisuus on tehdä itselleen selväksi seuraavat kaksi asiaa:

1) Natsi-Saksan kohtalo on jo sinetöity.

2) Suomella ei ole mitään mahdollisuutta saada apua anglosaksisilta valloilta, jos se seisoo Saksan rinnalla katkeraan loppuun saakka.

On aivan järjetöntä olettaa, että Englanti, Amerikka ja Venäjä vaarantaisivat keskinäisen yhteistyönsä. Sodankin jälkeen jatkuva yhteistyö kuuluu kaikkien etuihin. Tämän ei tarvitse merkitä Suomen tuhoa — päinvastoin on Venäjällä syytä vahvistaa kansainvälisiä suhteitaan tekemällä siedettävän rauhan Suomen kanssa. *Tässä on meidän mahdollisuuemme. Mutta meidän on itse tehtävä aloite.*

Uhkasiko Saksa meitä?

Nordens Frihet-lehden viime numerossa julkaistiin pitkä ja hyvin asiantunteva kirjoitus suomalais-venäläisistä rauhan-tunnusteluista. Kirjoituksessa sanotaan m. m.:

Tyskland trots allt förlorar kriget — sägs det — att det är förmånligt för Finland att det intill slutet stått på Tysklands sida emedan det då är ett engelskt-amerikanskt intresse att få Finland med för att motverka Rysslands erövringslust. Nog hjälper Amerika oss, — är inte denna fras bekant.

Det är varje ansvarskännande medborgares plikt att göra klart för sig följande två saker.

1) Nazist-Tysklands öde är redan beseglat.

2) Finland har ingen möjlighet att få hjälp av de anglosaxiska staterna om det står på Tysklands sida till det bittra slutet.

Det är alldeles vansinnigt att tro att England, Amerika och Ryssland skulle riskera sitt inbördes samarbete. Ett fortsatt samarbete även efter kriget ligger i allas intresse. Detta behöver icke betyda Finlands undergång — tvärtom har Ryssland skäl att förstärka sina internationella förbindelser genom att sluta en dräglig fred med Finland. *Här är vår möjlighet. Men vi måste själva ta initiativet.*

Hotade Tyskland oss?

I senaste nummer av tidningen Nordens frihet publicerades en lång och mycket sakkunnig artikel om de finsk-ryska fredstrevarna. I artikeln säges bl. a.:

”Två eller tre dagar efter Paa-

"Kaksi tai kolme päivää Paasikiven paluun jälkeen tapahtui jotain merkittävää. Saksan ministeri kävi ulkoministeri Ramsayn luona ja luki tälle tiedonannon, jossa selitettiin, että jos Suomi solmii erikoisrauhan, pitävät saksalaiset sitä petoksena ja toimivat sen mukaan. Hallitus ei ilmoittanut tästä asiasta mitään eduskunnalle eikä ulkoasiainvaliokunnalle, jotka eivät siis tietäneet siitä mitään vielä huhtikuun 24 päivänä, jolloin Svenska Dagbladet pääkirjoituksessaan viittasi asiaan ja jolloin Handelstidningen julkaisi uutisen uutisosastossaan. Päinvastoin: hallitus uskotteli eduskunnalle, ettei Saksa ollut tehnyt mitään esityksiä. Samaa vakuuttivat hallituksen edustajat julkisesti useaan kertaan. Sekä Uusi Suomi, pääministerin puolueen äänenkannattaja, että sosialidemokraattisen puolueen pää-äänenkannattaja torjuivat myös — kohtalon oikusta myös huhtikuun 24 päivänä — ajatuksen, että Saksa olisi meitä painostanut. Huhtikuun 2 päivänä julisti ministeri Procopé Washingtonissa: "Suomen hallitus ja eduskunta toimivat omasta vapaasta tahdosta. Ehtojen torjuminen ei johtunut saksalaisten painostuksesta".

Mikä on totuus? Eikö Saksa olekaan painostanut meitä? Vai onko hallitus tässäkin asiassa johtanut harhaan eduskuntaa?"

sikivis återkomst inträffade någonting märkligt. Tyska ministern besökte utrikesminister Ramsay och uppläste för honom ett meddelande, i vilket förklarades att så vitt Finland sluter separatfred anse tyskarna detta för ett förräderi och handla i enlighet därmed. Regeringen meddelade ingenting härom till riksdagen eller utrikesutskottet, vilka således icke visste någonting därom ännu den 24 april, då Svenska Dagbladet i sin ledande artikel hänvisade därtill och Handelstidningen publicerade notisen i sin nyhetsavdelning. Tvärtom: regeringen inbillade riksdagen, att Tyskland icke hade gjort några framställningar. Det samma förklarade regeringsrepresentanter offentligt upprepade gånger. Både Uusi Suomi, språkrör för statsministerns parti, och det socialdemokratiska partiets huvudorgan tillbakavisade även — av en ödets nyck också den 24 april — tanken att Tyskland skulle ha utövat påtryckning på oss. Den 27 april förklarade minister Procopé i Washington: "Finlands regering och riksdag handla av egen fri vilja. Tillbakavisandet av villkoren berodde icke på tysk påtryckning."

Vad är sanning? Har Tyskland icke utövat påtryckning på oss? Eller har regeringen också i denna sak fört riksdagen bakom ljuset."

Irti Saksasta.

Saavuttaakseen rauhan on Suomen välttämättömästi vapauduttava Saksasta, s. o. sen vaikutus- ja holhousvallasta. Me olemme julistaneet, että käymme erillistä sotaa, vaikkakin Saksan kanssa samaa vihollista vastaan. Saksa ei ole täyttänyt meille antamiaan lupauksia. Me olemme tehneet enemmän kuin osuutemme. Siitä huolimatta Saksa vaatii meitä jatkamaan sotaa, jonka se jo auttamattomasti on hävinnyt, ja estää siten Suomea tekemästä rauhaa. Vielä enemmän: tämä riippuvaisuussuhde Saksaan uhkaa viedä meidät Saksan rinnalla perikatoon, ellemme ajoissa, s. o. Venäjän vielä käydessä sotaa Euroopassa, pääse irtautumaan sodasta.

Suomea ei sido mitkään poliittiset sopimukset, ei ainakaan sellaiset, jotka juriidisesti velvoittaisivat maatamme, sillä Eduskunnan monissa salaisissa istunnoissa ei tiettävästi ole tämänlaatuisia kysymyksiä koskaan käsitelty. Jos joitakin sopimuksia on solmittu, voivat ne sitoa vain niitä, jotka ovat ne solmineet, s. o. hallitusta tai mahdollisesti sotilasjohtoa. Jos taas Eduskunta olisi hyväksynyt jonkinlaisia salaisia sitoumuksia, voidaan ne kumota uusilla vaaleilla.

Yhtyneet kansakunnat eivät lue Itä-Karjalan valtausta pahimmaksi synniksemme. Epäitsenäinen asenne Saksaan on

Lös från Tyskland.

För att nå fred måste Finland ovillkorligen frigöra sig från Tyskland d. v. s. från dess inflytande och förmyndarskap. Vi ha förklarat att vi föra vårt eget krig ehuru gemensamt med Tyskland mot samma fiende. Tyskland har icke uppfyllt de löften det givit oss. Vi ha gjort mer än vår andel. Trots detta kräver Tyskland att vi skola fortsätta kriget som det redan ohjälpligt har förlorat, och hindrar sålunda Finland från att sluta fred. Och vidare: detta beroende av Tyskland hotar att föra oss tillsammans med Tyskland i undergången, om vi icke i tid, d. v. s. medan Ryssland ännu för krig i Europa lyckas lösgöra oss från kriget.

Finland är icke bundet av några politiska avtal åtminstone icke sådana som juridiskt skulle förplikta vårt land, ty vid riksdagens många hemliga sessioner har veterligen frågor av detta slag aldrig behandlats. Om några avtal ingått, kunna de binda endast dem som själva ingått dem d.v.s. regeringen eller möjligen militärledningen. Om åter riksdagen hade godkänt några hemliga förbindelser kunna de avlägnas genom nyval.

De förenade nationerna räkna icke erövringen av Östskarelen som vår svåraste synd. Vår o-självständiga ställning till Tyskland är mycket mera komprometterande. Ett återställande av vår självständighet är måhända

paljon raskauttavampi. Itsenäisyyden palauttaminen on rauhanpolitiikan ehken tärkein edellytys.

Uusi tilanne.

Venäläisten hyökkäys Kannaksella on luonut aivan uuden tilanteen Suomessa. Tosin emme tiedä sotaliikkeiden perimmäistä tarkoitusta, mutta on ilmeistä, että niiden merkitystä on tarkattava seuraavista näkökohdista:

1. Venäläisten toimintaa on pidettävä osana niistä pääsuunnitelmista, joita liittoutuneet yhdessä ovat laatineet sodankäyntiä varten.

2. Sen vuoksi on pelättävissä että tämä hyökkäys liittyy poliittiseen toimintaan, jossa suhteemme Yhdysvaltoihin joutuvat kovalle koetukselle.

3. Tässä yhteydessä sen ainoana tarkoituksena on poistaa Suomi vastustajana, niin että saksalaisten asema Pohjois-Norjassa käy kestävämmäksi ja strateeginen tilanne Pohjoismaissa muuttuu täydelleen liittolaisten eduksi.

Jos nämä arvailut pitävät paikkansa, on syytä pelätä, että venäläiset häikäilemättä toteuttavat suunnitelmansa.

Koko kansa riippumatta poliittisista mielipiteistä, seuraa levoittomana tapahtumain kehitystä. Myöskin ne piirit, jotka katsovat nykyisen hallituksen politiikan johtavan maan perikatoon, ovat sydänjuuriaan myöten mukana, kun on kysymys isänmaan kamaran puolus-

den viktigaste förutsättningen för fredspolitikten.

Det nya läget.

Ryssarnas anfall på Näset har skapat ett alldeles nytt läge i Finland. Visserligen veta vi ingenting om de yttersta avsikterna med krigsoperationerna, men det är uppenbart att deras betydelse måste ses ur följande synvinklar.

1) Ryssarnas aktivitet måste anses som en del av den generalplan, som de allierade tillsammans uppgjort för krigföringen.

2) Det måste därför befaras att detta anfall ansluter sig till en politisk aktivitet, i vilken våra relationer till Förenta staterna utsätts för en svår prövning.

3) I detta sammanhang är dess enda syfte att eliminera Finland som motståndare så att tyskarnas ställning i Nord-Norge blir ohållbar och den strategiska situationen i Norden helt förändras till allierad favör.

Om dess förmodanden hålla streck har man skäl att frukta att ryssarna hänsynslöst realisera sin plan.

Hela folket oberoende av politiska åsikter följer med oro händelsernas utveckling. Även de kretsar vilka anse landets nuvarande regerings politik leda till landets undergång, äro in i hjärterötterna med då det är fråga om försvar av fosterlandets jord. De göra det ehuru de äro övertygade om att en annan politik hade kunnat bespara

tamisesta. He tekevät sen, vaikka ovat vakuutettuja siitä, että toisenlainen politiikka olisi voinut säästää kansamme näiltäkin veriuhrilta.

Mutta vaikka lojaalisuutemme armeijaa ja sen ylipäällikköä kohtaan on horjumaton, on mielestämme ehdottoman välttämätöntä — nyt monin verroin välttämättömämpää kuin ennen — luoda pohjaa rauhaa varten. Suurin syy venäläisten toimintaan meitä vastaan on suhteemme Saksaan. Ainoastaan näiden suhteiden katkaiseminen voi avata meille tien rauhaan. Jokainen päivä Saksan rinnalla merkitsee ihmishenkien menetystä, jokainen päivä saksalaisten aseveljinä vie meidät lähemmäksi perikatoa.

Siksi kansamme täytyy herätä.

Hallitus ja rauha.

Tilanneselostuksessaan pääkaupunkiin kokoontuneille maan sanomalehtimiehille selitti ulkoministeri Ramsay kesäkuun 8 päivänä, ettei hallitus sen jälkeen, kun kosketus viimeksi katkesi, ole tehnyt mitään uusia yrityksiä rauhan hyväksi. Korostaakseen lausumaansa hän selitti, että kaikki huhut uusista neuvotteluista ovat sataprocenttisesti vääriä. On omituista, että hallitus siinä määrin tahtoo osoittaa olevansa haluton tekemään rauhaa, että se oikein kehuu aloitteentekopuutettaan tässä asiassa. Se on sitäkin omituisempaa kun tämä ele on sataprocenttisesti totuuden vastainen. *Hallitus on nimittäin ollut*

vårt folk dessa blodsoffer! Men ehuru vår lojalitet mot armén och dess överbefälhavare äro orubblig är det enligt vår åsikt nödvändigt — nu många gånger nödvändigare än förr — att skapa en bas för freden! Den djupaste anledningen till ryssarnas aktivitet mot oss är våra relationer till Tyskland. Endast genom att avbryta dessa relationer kunna vi öppna oss en väg till freden. Varje dag vid Tysklands sida betyder förlust av människoliv. Varje dag som Tysklands vapenbröder för oss närmare undergången. Därför måste vårt folk vakna.

Regeringen och freden.

I sin redogörelse för läget inför landets i huvudstaden samlade tidningsmän förklarade utrikesminister Ramsay den 8 juni att regeringen icke sedan kontakten senast bröts har gjort några nya försök att åstadkomma fred. För att understryka sitt yttrande förklarade han att alla rykten om nya förhandlingar äro hundraprocentigt felaktiga. Det är underligt att regeringen till den grad önskar visa sin ovillighet att sluta fred att den riktigt skryter med sin brist på initiativ i denna sak. Det är så mycket underligare som denna gest är hundraprocentigt lögnaktig. *Regeringen har nämligen varit aktiv i freds-*

aktiivinen rauhanasiassa. Viimeisen käyntinsä aikana Tukholmassa Tanner yritti sopivalla tavalla tiedustella, olisiiko mahdollisuuksia aloittaa neuvottelut sillä pohjalla, että Suomi saisi pitää Viipurin ja Saimaan kanavan. Samalla hän antoi ymmärtää, että hallitus olisi valmis suurin piirtein hyväksymään muut ehdot.

Neuvostohallituksen vastaus oli jyrkästi kielteinen. Vieläpä enemmänkin; Tannerin annettiin selvästi ymmärtää, että neuvostohallitus kieltäytyy kaikista neuvotteluista nykyisen Suomen hallituksen kanssa. *Jos Suomi tahtoo rauhaa, on nykyisen hallituksen jätettävä paikkansa.*

Ajatelkaamme, mitä tämä päätös — joka muuten on saanut sekä Englannin että Yhdysvaltain hyväksymisen — merkitsee. Ulkopoliittisesti koke mattomankin ihmisen luulisi käsittävän, että Tanner, Linkomies ja Ramsay ovat näytelleet osansa loppuun. Kuinka yleensä on mahdollista, että nämä miehet, tietoisina Venäjän kannasta, jatkuvasti voivat istua paikoillaan? Kuinka he voivat vastata siitä, että eduskunta on tietämätön kaikesta tapahtuneesta? Hallituksen päivät ovat joka tapauksessa luetut. Mutta jokainen päivä, jonka se istuu maan johdossa, vie Suomen lähemmäksi katastrofia.

Toimenpiteet Svenska Presseniä vastaan.

Kesäkuun päätti hallitus välittömästi lakkauttaa Svenska

frågan. Under sitt senaste besök i Stockholm försökte Tanner på ett lämpligt sätt förfråga sig om det fanns möjligheter att öppna underhandlingar på den basen, att Finland finge behålla Viborg och Saima kanal. Samtidigt lät han förstå att regeringen var beredd att i stort sett godkänna de övriga villkoren.

Sovjetregeringens svar var bestämt avböjande. Och mer än det: man lät Tanner klart förstå att sovjetregeringen vägrar att gå in på några som helt underhandlingar med Finlands nuvarande regering. *Om Finland önskar fred, måste den nuvarande regeringen lämna sin plats.* Låt oss tänka över vad detta beslut — som för övrigt fått både Englands och Förenta staternas godkännande — betyder. Till och med en utrikespolitiskt oerfaren människa borde förstå att Tanner, Linkomies och Ramsay ha spelat ut sin roll. Hur är det överhuvudtaget möjligt att dessa män, medvetna om Rysslands ståndpunkt, fortfarande kunna sitta på sina platser? Huru kunna de bära ansvaret för att riksdagen är ovetande om allt som hänt? Regeringens dagar äro i varje fall räknade. Men varje dag den sitter vid landets roder för Finland närmare katastrofen.

Åtgärderna mot Svenska Pressen.

Den 1 juni beslöt regeringen att omedelbart indra Svenska

Pressenin. Hallituksen päätös, josta oikeusministeri teki ehdotuksen, tehtiin yksimielisesti. Aloite lienee lähtöisin ulkoministeri Ramsayn taholta. Päätös tehtiin marraskuun 6 päivänä 1939 annetun asetuksen nojalla, joka koskee maalle vahingollisia painotuotteita. Lehti oli muka sisältänyt uutisia ja lausuntoja, joiden katsottiin olevan maalle "vahingollisia". Mainittu laki, n. k. lex Söderhjelm, säädettiin aikoinaan siinä tarkoituksessa, että tämän lain turvin päästäisiin käsiksi sellaisiin lehtiin kuin "Suomen Pienviljelijä" ja "Soihitu". Hallitus antoi silloin eduskunnalle lupauksen, että lakia sovellettaisiin ainoastaan mainituissa tapauksissa. Näistä tapauksista ei pitänyt tulla mitään ennakkotapauksia.

Sanomalehtimiehille t. k. 8 päivänä järjestetyssä tiedotustilaisuudessa, s. o. heti sen jälkeen kun hallitus oli tehnyt päätöksensä, puhui m. m. ministeri Ramsay tuomiten yleisin sanakääntein sanomalehtien tavan tehdä sensatioita suurista sota-tapahtumista. Hän ilmoitti tuntevensa suurta vastenmielisyyttä suuria otsikoista kohtaan, samalla painostaen riippuvaisuuttamme Saksasta ja suuren pidättyväisyyden välttämättömyyttä. Ramsayn mukaan saa sanomalehdistämme toisinaan sellaisen vaikutelman, että ne kirjoittavat muita kuin oman maan lukijosta varten, s. o. vieraita valtioita varten. Tällä hän ei kuitenkaan tarkoitanut sellaisia sanomalehtiä kuin *Ajan Suunta*, *Kansallis-*

Pressen. Regeringens beslut varom justitieministern gjorde förslag fattades enhälligt. Initiativet torde ha utgått från utrikesminister Ramsay. Beslutet fattades på basen av förordningen den 6 november 1939 angående för landet skadliga tryckalster. Tidningen hade kantänka innehållit nyheter och uttalanden, som ansågos vara skadliga för landet. Nämnda lag, den s. k. Lex Söderhjelm, stiftades på sin tid i den avsikten att det med stöd av den bleve möjligt att komma åt sådana tidningar som "Suomen Pienviljelijä" och "Soihitu". Regeringen gav då riksdagen löftet, att lagen icke skulle tillämpas annat än i nämnda fall. Dessa skulle ej få bli några prejudikat.

Vid informationstillfället för tidningsmän den 8 denna månad d. v. s. omedelbart efter det regeringen hade fattat sitt beslut, talade bland annat minister Ramsay och fördömde i allmänna ordalag tidningarnas sätt att göra sensation av stora krigshändelser. Han sade sig känna stor motvilja mot stora rubriker och underströk samtidigt vårt beroende av Tyskland och nödvändigheten av stor återhållsamhet. Enligt Ramsay får man av vår tidningspress stundom intrycket att den skriver för några andra läsare än landets egna, d. v. s. för främmande stater. Härmed avsåg han likväl icke sådana tidningar, som *Ajan Suunta*, *Kansallissosialisti*, *Kusta Vaasa*, *Vapaa Suomi* o. s. v. utan just Svenska Pressen.

sialisti, Kustaa Vaasa, Vapaa Suomi j. n. e., vaan juuri Svenska Presseniä."

N:o 4 1944.

Antaka tämän kiertää. Levittääkää tässä esitettyjä tietoja ja näkökohtia.

Opposition toiminnan perusta.

Maamme kaikissa puolueissa, IKL:ää lukuunottamatta, on viime vuosina noudatetun politiikan arvostelijoita. Uuden suuntauksen kannattajat eivät nykyoloissa ole voineet laajemmin järjestäytyä, mutta tällä oppositiolla on kuitenkin ollut tarpeellinen keskinäinen kosketus sekä yhteiset näkökohdat ja niihin perustuvat toimintasuunnitelmat. Yhtyneen opposition toiminta on perustunut seuraaviin näkökohtiin:

1. Suomen on politiikassaan noudatettava vain omia etujaan, joihin ennen kaikkea kuuluu rauhan saavuttaminen ja hyvien suhteiden luominen niihin kansakuntiin, jotka voittavat nykyisen suursodan.

2. Suomelle on saatava mahdollisimman edullinen rauha. Valtakunnan aluetta koskevat kysymykset ovat tällöin muita tärkeämmät. Rauhan aikaansaamiseksi on pyrittävä välittömiin neuvotteluihin Neuvostoliiton kanssa. Vihollisuuksien lopettamiseksi on ainakin välirauha koetettava saada aikaan mahdollisimman pian.

3. Kestävän rauhan aikaansaamiseksi on Suomen pyrittävä pysyviin, hyviin suhteisiin Neu-

Låt denna cirkulera. Sprid här framlagda uppgifter och synpunkter.

Basen för oppositionens verksamhet.

I alla partier i vårt land, utom IKL; har det under de senaste åren funnits personer, som kritisera den politik som under de senaste åren följts. De som omfatta en ny inriktning ha under nuvarande förhållanden icke kunnat organisera sig på något mera omfattande sätt, men denna opposition har likväl haft tillräckligt stor inbördes kontakt samt gemensamma synpunkter och därpå grundande handlingsplaner. Den förenade oppositionens verksamhet har grundats på följande synpunkter:

1) Finland bör i sin politik endast iaktta sina egna intressen, till vilka framför allt hör ett uppnående av fred och skapande av goda förbindelser med de nationer, som segra i det nuvarande världskriget.

2) Finland måste få fördelaktigast möjliga fred. Frågor rörande rikets territorium äro härvid viktigare än andra. För åstadkommande av fred måste omedelbara förhandlingar med Sovjetunionen eftersträvas. För inställande av fientligheterna måste i varje händelse ett va-

vostoliiton kanssa kaikkea tätä vastaan tähtäävää politiikkaa välttään.

4. Suomen nykyinen hallitus on menettänyt liittoutuneitten kansakuntien ja Neuvostoliiton luottamuksen eikä siis voi aikaansaada neuvotteluja näiden kanssa maallemme edullisessa ilmapiirissä. Valtakunnan etujen turvaamiseksi on nykyinen hallitus siis vaihdettava toiseen. Uuden hallituksen johtoon on saatava sekä koti- että ulkomaila luottamusta nauttavia, arvovaltaisia henkilöitä.

5. Sisä- ja ulkopoliitikassaan on uuden hallituksen noudatettava kansanvaltaista suuntaa ja poistettava tarpeettomat kansalaisoikeuksia ja -vapauksia rajoittavat säännökset. Eritoten on sallittava vapaa mielipidemuodostus, sikäli kuin se ei koske sotasalaisuuksia eikä vahingoita maamme suhteita niihin valtoihin, joiden kanssa haluamme olla hyvissä väleissä.

Hallituskysymys.

Hallituskysymys on muodostunut vaikeaksi. Mistä syystä, sitä emme tiedä. Kuitenkin on selvää, että mitä kauemmin kestää, ennenkuin uusi hallitus ottaa johdon käsiinsä, sitä vaikeammaksi sen tehtävä tulee ja sitä heikommiksi sen mahdollisuudet rauhanneuvotteluissa.

Nyt mainitaan uutena päämi-

penstillestånd försöka åstadkommas så snabbt som möjligt.

3) För åstadkommande av en hållbar fred måste Finland sträva till varaktiga, goda förhållanden med Sovjetunionen med undvikande av all mot denna riktad politik.

4) Finlands nuvarande regering har förlorat de förenade nationernas och Sovjetunionens förtroende och kan sålunda icke få till stånd förhandlingar med dessa i en för vårt land förmånlig atmosfär. För tryggnad av rikets intressen måste således den nuvarande regeringen utbytas mot en annan. I den nya regeringens ledning måste fås personer, som både i hem- och utlandet åtnjuta förtroende och auktoritet.

5) I sin in- och utrikespolitik måste den nya regeringen iaktta en demokratisk riktning och avlägsna onödiga stadganden som begränsa medborgarnas rättigheter och friheter. Särskilt måste fri åsiktsbildning tillåtas, i den mån den icke rör militära hemligheter eller skadar vårt lands relationer till makter, till vilka vi önska ha ett gott förhållande.

Regeringsfrågan.

Regeringsfrågan har blivit svår. Av vilken anledning veta vi icke. Vi veta likväl, att ju längre den dröjer innan den nya regeringen tar ledningen i sin hand, desto svårare kommer dess uppgift att vara och desto svagare möjligheterna i fredsunderhandlingarna.

Nu nämnes som ny statsmi-

nisteriehdokkaana nyk. ulko-ministeri Ramsay. Miksi juuri se mies, joka erikoisesti on vastuussa tähänastisesta, nyt niin surkeasti romahtaneesta ulkopolitiikasta? Onko meillä erikoinen väite Rangellin ja Ramsayn tapaisista miehistä, kun vain tällaiset pohjimmaltaan epä-poliittiset henkilöt katsotaan kelpoiksi maan poliittiseen johtoon näinä kohtalokkaina vuosina? Tämä ehdokkuus on jälleen loistoiesimerkki meillä vallitsevasta henkilöpolitiikasta. Maan vanhimmat ja kokeneimmät poliitikot syrjäytetään mielivaltaisesti ja tilalle asetetaan kuka tahansa liikemies, jolla on jonkinlaisia suhteita hallitseviin piireihin.

On todella korkea aika luopua tällaisista menettelytavoista. Nyt ei saisi tulla kysymyksenäkään mikään muu kuin maan etu ja asianomaisen henkilön mahdollisuudet hoitaa rauhan-kysymystämme parhaimmalla mahdollisella tavalla. Kaikki muu on toisarvoista, mutta voi silti edelleen kohtalokkaalla tavalla pahentaa asemaamme.

Pahinta on, että tällä tavoin liittolaismaissa herätetään se vaikutelma, ettei meillä ole aikomustakaan rehellisesti lopettaa suhteemme Saksaan ja rakentaa vilpittömät suhteet Venäjään.

Me varoitamme kaikista juonittelusta hetkellä, jolloin armeijamme urhoollisesti taistelee elämästä ja kuolemasta ja jolloin kansamme kohtalo on heitetty historian vaakalaudalle. Me kehoitamme kaikkia ja varsinkin

nisterkandidat den nuvarande utrikesministern Ramsay. Varför just den man, som särskilt är ansvarig för den hittillsvarande, nu så sorgligen skeppsbrutna utrikespolitiken.

Ha vi något särskilt försvar för män av typen Rangell och Ramsay, då endast sådana i grunden opolitiska personer anses dugliga i landets politiska ledning under dessa ödesdigra år. Denna kandidatur är åter ett lysande exempel på den hos oss rådande personpolitiken. Landets äldsta och erfarnaste politiker åsidosättes godtyckligt och i stället sättes vilken affärsman som helst, som har någorlunda goda förbindelser med de ledande männen.

Det är nu hög tid att slå in på nya metoder. Nu får det inte vara fråga om någonting annat än landets fördel och vederbörande persons förmåga att sköta vår fredsfråga på bästa möjliga sätt. Allt annat är av mindre betydelse, men kan dock fortfarande på ett ödesdigert sätt försämra vår ställning.

Det värsta är, att på detta sätt de allierade nationerna bibringas uppfattningen, att vi icke ha för avsikt att ärligt bryta våra förbindelser med Tyskland och uppbygga förtroendefulla förhållanden till Ryssland.

Vi varna för allt intrigmakeri i en stund, då vår armé tappert kämpar om liv och död och då vårt folks öde har kastats i historiens vågskål. Vi uppmana alla ansvars-kännande personer och särskilt riksdagsmännen att lämna alla sina klick- och spe-

toisia kansalaisia ja varsinkin kansanedustajia jättämään syrjään kaikki klikki- ja erikoisharrastuksensa, kun kysymyksessä on tämän hetken tärkein asia. Me sanomme suoraan maan johtajille: nyt on luovuttava persoonapolitiikasta jo katsottava yksinomaan sitä, mikä on maan edun ja rauhan saannin kannalta välttämätöntä. Tässä hengessä on hallituskysymys mahdollisimman nopeasti ratkaistava.

Oppositio kasvaa.

Venäläisten nopea läpimurto Karjalan kannaksella tuli valtavana järkytyksenä kansallemme. Ei tarvitse olla kovinkaan terävänäköinen huomatakseen, miten nopeasti kansan mieliala on muuttunut. Harhakuvitelmat ovat hajonneet ja toiveajattelu on joutunut tosiasioiden eteen, joiden sisältö on uhkaava. Mies kadulta näkee tilanteen kuolemanvakavuuden ja yhä useampi kysyy, miksi ylempällä taholla ei tehdä mitään. Kansan mieliala on kypsynyt rauhaan, vaikka siitä tulisikin sangen kova rauha.

Yhä suuremmaksi kasvaa niiden joukko, jotka näkevät, että nykyinen hallitus kantaa suuren vastuun kehityksen tähänastisesta suunnasta. Yhä voimakkaammiksi käyvät laajojen joukkojen keskuudessa vaatimukset hallituksen vaihdoksesta. Suuri on myös katkeruus sen johdosta, että kansaa on petetty myytillä "murtumattomista" puolustuslinjoistamme. Samaan aikaan

cialintressen, då det är fråga om den viktigaste angelägenheten för ögonblicket. Vi säga det rent ut till landets ledare: nu måste det bli slut på personpolitiken och endast ses efter vad som för landets intressen och dess fredsmöjligheter är nödvändigt. I denna anda måste regeringsfrågan så fort som möjligt lösas.

Oppositionen växer.

Ryssarnas snabba genombrott på Karelska -näset har eftertryckligt skakat vårt folk. Man behöver inte vara särskilt skarp-synt för att se, hur snabbt folkstämningen har svängt. Synvillorna ha skingrats och önsketänkandet har ställts inför fakta av hotande innebörd. Mannen på gatan ser lägets dödliga allvar och allt flere äro de som fråga, varför det på högre håll ingenting göres. Folkopinionen är mogen för fred, fastän den också bleve mycket hård.

Allt större blir skaran av dem, som se, att den nuvarande regeringen bär ett tungt ansvar för utvecklingens hittillsvarande riktning. Allt starkare bli i vida kretsar kraven på ett regeringsskifte. Stor är även bitterheten över att folket har bedragits med myten om "ogenomträngliga" försvarslinjer. Samtidigt frågas det, vem som bär ansvaret för att våra blodsoffers antal dag för dag ökas. Vad gör regeringen? Och vad gör riksdagen?

kysytään, kuka kantaa vastuun siitä, että veriuhriemme luku kasvaa päivä päivältä. Mitä tekee hallitus? Ja mitä eduskunta?

Pahin, mitä vallitsevassa tilanteessa voi tapahtua, on, että luovutaan yrityksistä löytää keino maan pelastamiseksi venäläisestä miehityksestä. Jokaisesta ajateltavissa olevaa ulospääsykeinoa on koeteltava. Mutta ensimmäinen edellytys on uusi hallitus. On petos urhoillisesti taittelevaa armeijaamme kohtaan jättää se taistelemaan viimeiseen mieheen. Tilanteen toivottomaksi julistaminen ja sen mukaan toimiminen — eli toivottomaksi jättäytyminen — on totisesti kansallisen velvollisuuden pettämistä.

Kansaamme painaa levottomuus ja syvä huolestuminen huomispäivästä. Kansaamme odottaa ratkaisevaa askelta hallitsevalta taholta. Jos hyökkäystä voidaan tilapäisesti jarruttaa, sitä tärkeämpää on yrittää päästä sopimukseen Venäjän kanssa. Meidän on pyrittävä käyttämään hyväksemme jokaista mahdollista tilaisuutta. Toisin toimiminen merkitsee kansallista itsemurhaa. Oivalletaanko tämä eduskuntapiireissä? Siinä tämän hetken suurin ja vakavin kysymys. Ja sen tekevät tuhannet suomalaiset miehet ja naiset.

Suomi Venäjän rinnalla.

Hetki on tullut, jolloin meidän on ajateltava suhteitamme Venäjään. Hallitsevat piirit käsittävät vihdoin, että heidän sotapolitiikkansa on johtanut

Det värsta som i nuvarande situation kan hända är att man uppger försöken att finna ett medel från att rädda landet från rysk ockupation. Varje tänkbar utväg måste försökas. Men den första förutsättningen är en ny regering. Det är ett förräderi mot vår tappert kämpande armé att låta den kämpa till sista man. Att förklara läget för hopplöst och handla i enlighet därmed — d. v. s. inte handla alls — är faktiskt att svika en nationell plikt.

Vårt folk tryckes av oro och djupa bekymmer för morgondagen. Vårt folk väntar avgörande steg från styrande håll. Om anfaller tillfälligt kan bromsas upp, desto viktigare är det att komma till uppgörelse med Ryssland. Vi måste försöka utnyttja varje andningspaus. Att förfara på annat sätt betyder nationellt självmord. Har man insett detta i riksdagskretsar? Se där den största och allvarligaste frågan i denna stund. Och den ställes av tusentals män och kvinnor i Finland.

Finland vid Rysslands sida.

Ögonblicket har kommit, då vi måste tänka på våra förbindelser med Ryssland. De styrande kretsarna inse slutligen, att deras krigspolitik fört landet till

maan tuhon partaalle. Luulo, että Saksa voisi murskata Venäjän, oli kohtalokkain virhelaskelma, mihin Suomen kaltainen pieni maa saattoi hairahtua. Ja johtavat miehemme ovat uskomattoman itsepäisesti pitäneet kiinni siitä, vaikka koko maailma jo kauan on käsittänyt, että se on Saksa, joka on joutumassa tappiolle. Linjamme on murskattava ja armeijamme lyötävä, ennenkuin hallituksemme ymmärtää taivaan merkit. Ja tässä nyt olemme. Nyt meidän on valmistauduttava elämään Venäjän rinnalla.

Se ei tule olemaan helppoa. Venäläiset eivät tietenkään tunne mitään hentomielistä ystävyyttä meitä kohtaan. Mutta jos haluamme välttää kansallisen ja fyysillisen tuhon on meidän määrätietoisesti pyrittävä laukaisemaan naapurisuhteisamme vallitsevaa jännitystä.

Vuosisatoja kestänyt suhteemme Venäjän on eräessä mielessä muuttunut. Bolshevismi on antanut Venäjän kansalle jotain, mikä siltä on aikaisemmin puuttunut: järjestyskykyä ja teknillistä taito. Myllertävistä ihmismassoista ja vertaansa vailla olevista luonnonrikkauksista se on luonut sotilaallisen mahdin, jonka varjoon pienet reunavaltiot vähine voimavaroineen tyystin jäävät.

Valtapolitiisesti elämme nyt Venäjän armoilla. Jos Venäjä katsoo itsellään olevan syytä hävittää koko kansamme, emme me eikä kukaan muukaan voi sitä estää. Sen takia on ulkopoliittikaamme hoidettava

undergångens brant. Tron att Tyskland skulle kunna krossa Ryssland var det ödesdigraste felkalkyl som ett litet land som Finland kunde inlåta sig på. Och våra ledande män ha otroligt envist hållit fast vid den, ehuru hela världen redan länge har förstått, att det är Tyskland, som kommer att förlora. Våra linjer måste krossas och vår armé slås, innan vår regering förstår tecknen från himlen. Och här stå vi nu. Nu måste vi bereda oss på ett liv vid Rysslands sida.

Det kommer inte att vara lätt. Ryssarna känna naturligtvis ingen ömsint vänskap gentemot oss. Men om vi önska undvika nationell och fysisk undergång, måste vi målmedvetet försöka åstadkomma avspänning i våra grannförhållanden.

Vårt sekelgamla förhållande till Ryssland har i ett avseende förändrats. Bolsjevismen har givit det ryska folket något, som det tidigare saknat: organisationsförmåga och tekniskt kunnande. Av myllrande människomassor och ojämförliga naturrikedomar har den skapat en militär makt, som helt överskuggar de små randstaterna med deras små kraftresurser.

I maktpolitiskt hänseende lever vi nu på rysk nåd. Om Ryssland anser sig ha skäl att förinta hela vårt folk, kan varken vi eller någon annan hindra det. Därför måste vår utrikespolitik skötas så, att Ryssland icke har anledning att anse oss för ett fiendligt land. Den lockelse Tyskland betytt är borta, kan-

niin, että Venäjällä ei ole syytä pitää mitä vihollisenaan. Saksan muodostama houkutushan on poissa, ehkä ainiaaksi. Mutta sen lisäksi meidän on varottava hautomasta kostosuunnitelmia ja ajattelemasta mahdollista uutta sotaa. Monet nimittäin uskovat, että uusi sota ehdottomasti tulee puhkeamaan länsivaltain ja Venäjän välillä.

Vaikka me siis saammekin valmistautua tinkimään ulkopolitiittisesta toimintavapaudestamme, on meidän kuitenkin toivottava, että saamme mahdollisuuden elää isenäistä kulttuuri- ja sosiaalista elämää. Minkäänlaista kotinatsilaisuuden ylellisyyttä emme kuitenkaan voi itsellemme suoda. AKS saa luvan lopettaa toimintansa. Aseveliyhdistystemme on tarkasti pysyteltävä sosiaalisen huoltotyön puitteissa. Kansalliset suurikurkkuiset saavat oppia pitämään suunsa kiinni. Kansallinen kulttuuri ei ole matipontisia saarvoja vaan harrasta työtä kansan aineellisen ja henkisen vaurastumisen hyväksi. Suomihan ei ole poliittinen suurvalta, mutta siitä voi hyvin tulla sivistyksellinen suurvalta, jos sen johtajat pystyvät hallitsemaan tilannetta ja jos heillä on suhteellisuustajua.

Sivistyksellisestikin meidän on avattava ikkuna Venäjälle. Meidän on ymmärrettävä, että valtakunta, joka on antanut sellaisen suuren sotilaallisen panoksen kuin Venäjä, ei voi olla yksinomaan rikollislaitos tai järjestelmä ihmisten kiduttamiseksi. Se luova prosessi, joka siel-

ske för evigt. Men därtill måste vi akta oss för att hysa hämndplaner och tänka på ett eventuellt nytt krig. Mången tror nämligen, att ett nytt krig ovillkorligen kommer att blossa upp mellan västmakterna och Ryssland.

Om vi också sålunda får bereda oss på att pruta av på vår utrikespolitiska handlingsfrihet, måste vi likväl hoppas, att vi får möjlighet att leva ett fritt kulturellt och socialt liv. Lyxen av hemmanazism får vi likväl inte bestå oss. AKS får lov att inställa sin verksamhet. Våra vapenbrödraföreningar måste noggrant hålla sig inom ramen för det sociala vårdarbetet. De nationella gaphalsarna får lära sig att hålla mun. Den nationella kulturen är inte betjänt av patetiska predikningar utan av idogt arbete för folkets materiella och andliga välfärd. Finland är ju ingen politisk stormakt, men det kan mycket väl bli en kulturell stormakt, om blott dess ledare förstå att behärska situationen och äga sinne för proportioner.

Också i kulturellt avseende måste vi öppna ett fönster mot Ryssland. Vi måste förstå, att ett rike, som gjort en så stor militär insats som Ryssland icke kan vara en kriminalanstalt eller ett system för människoplågeri. Den skapande process, som där följde revolutionens kaotiska och upprivande skede, är till sina huvuddrag främmande för våra traditioner och vårt nationella väsen. Den är ägnad att skrämra oss med

lä seurasi vallankumouksen kaoottista ja repivää vaihetta, on pääpiirteissään vieras perinteillemme ja kansanluonteillemme. Se on omiaan säikähdyttämään meitä häikäilemättömällä voimallaan. Mutta me emme saa kieltäytyä näkemästä, että kysymyksessä on valtava prosessi, jonka merkitys on maailmanhistoriallinen. Me emme saa kieltäytyä näkemästä, että Venäjä on hallitseva seuraavaa historiallista kautta. Me emme myöskään saa sulkea silmiämme siltä tosiasialta, että tämä valtava raivaustyö tapahtuu aivan meidän porteillamme. Ne ajat ovat menneet, jolloin saatoimme harjoittaa suljetun oven ja ylimielisen olankohautuksen ja ylevän vihan politiikkaa.

Toisin sanoen: meiltä vaaditaan varsin suurta sopeutumiskykyä. Tehtävä on vaikea, eikä paljonkaan helpompi kuin toivoton sota. Mutta kansallinen elintahtomme ja todellisuustajumme on nyt, herättyään valheellisen propagandan huumauksesta, kestävä kokeen.

sin hänsynslösa kraft. Men vi få inte vägra att se, att det är fråga om en väldig process, vars betydelse är världshistorisk. Vi få inte vägra att se, att Ryssland kommer att behärska den följande historiska perioden. Vi få icke heller sluta ögonen för det faktum, att detta väldiga nyröjningsarbete sker alldeles vid våra portar. De tiderna äro förbi, då vi kunde bedriva den stängda dörrrens och den överlägsna axelryckningens och det högburna hatets politik.

Med andra ord: det fordras rätt stor anpassningsförmåga av oss. Uppgiften är svår, icke mycket lättare än kriget. Men vår nationella livsvilja och vårt verklighetssinne skall nu, sedan vi vaknat upp ur den lögnaktiga propagandans rus, bestå provet.

Valtiollinen poliisi.

Helsingissä, elokuun 14 p:nä 1944. Helsingin Kaupunginviskaalinvirastolle. N:o 11877/IV. Viite: Kirj. N:o 7208

17. 7. -44.

Asia, mais. P. O. Barck y. m.

Kuluvan kuun 16 päivänä on Helsingin raastuvanoikeudessa esillä syyte salalehtisen "Selvät sanat" toimittajia ja levittäjiä fil. maisteri Per Olof Barckia y. m. vastaan.

Ohella lähetetään otteita Valtion tiedotuslaituksen radiokatsauksista, koska nämä otteet osoittavat, että mainitun lehtisen maan turvallisuutta vaarantavien kirjoitusten levittäminen ei rajoitu yksinomaan kotimaahan, vaan että niitä käytti jopa maan vihollinenkin propaganda-palveluunsa.

Apulaispäälikkö Ville Pankko.

Toimistopäälikkö Aarne Rinne.

VP/KD N:o 881/1879 -44.

Lyhennysotteita. Valtion Tiedotuslaitos.

Tarkkailutoimisto.

RADIOKATSAUS N:o 168.

26. 7. 1944.

Englannin radio:

Suomi: "Selvät Sanat".

Otteita Suomen salaisesta lehdestä *Selvät Sanat*. Ensimmäisessä numerossa, josta annettiin otteita näissä lähetyksissä muutamia viikkoja sitten, sanottiin, että lehti on tarkoitettu kaikille

Statspolisens.

Helsingfors den 14 augusti 1944. Till Stadsfiskalsämbetet i Helsingfors, N:o 11877/IV.

Hänv.: Skriv. N:o 7208/17. 7. 1944.

Ang.: mag P. O. Barck m. fl.

Den 16 innevarande månaden kommer målet mot redaktörerna och spridarna av den hemliga skriften "Selvät Sanat" fil. mag. Per Olof Barck m. fl. före vid rådstuvurätten i Helsingfors.

Bifogat sändes utdrag ur Statens informationsverks radioöversikter, enär dessa utdrag påvisa, att de landets säkerhet äventyrande artiklarnas i skriften spridning icke enbart begränsade sig till hemlandet utan att t. o. m. en av landets fiender använde sig av dem i sin propagandatjänst.

Bitr. chef Ville Pankko.

Byråchef Aarne Rinne.

VP/KD N:o 881/1879 -44.

Transumt. Statens Informationsverk.

Övervakningsbyrån.

RADIOÖVERSIKT N:o 168.

27. 7. 1944.

Engelska radion:

Finland: "Selvät Sanat".

Utdrag ur den hemliga tidningen *Selvät Sanat* i Finland.

I det första numret, varur utdrag anfördes i dessa utsändningar för några veckor sedan, sades att tidningen är avsedd för

isänmaallisille Suomen kansalaisille, kuitenkin kommunisteja ja Ikl-läisiä mukaanottamatta. Tämään kuulette otteita lehden toisesta numerosta, joka ilmeisesti julkaistiin Normandian maihinnousujen aattona. Lehti huomauttaa, että vaikkapa invasio epäonnistuisikin, Saksan ja siitä johtuen Suomenkin kohtalo pysyisi muuttomattomana. Salainen lehti kirjoittaa edelleen seuraavasti: (otteita artikkelista "Maihinnousun aattona").

Näin Selvät Sanat Normandian maihinnousuista. Suomalainen salainen lehti siirtyä sitten puhumaan Suomen Tiedotuslaitoksesta ja sensuurista, jotka ovat Suomen yleisesti — — hallituslaitoksia. Selvät Sanat kirjoittaa seuraavasti:

(Otteita artikkelista "Mitä tekee tiedotuslaitoksen uusi päällikkö")

31. 7. 1944.

Englannin radio:

Suomi.

Svenska Morgonbladet tiedottaa, että maisteri *Nils Meinander*, maisteri *P. O. Barck*, ja eräs nimeämätön mutta huomattava rauhanaktivisti on pidätetty. Syyksi heidän pidättämiseensä ilmoitetaan se, että he olivat olleet mukana erään salaisen lehden levittämisesä. Mainitun uutisen ruotsinmaalainen lehti antoi perjantain numerossaan. Uutisen sananmuoto on seuraava: "Kolme tunnettua suoma-

alla patriotiska medborgare i Finland, med undantag för kommunister och IKL-are. I dag får ni höra utdrag ur tidningens andra nummer, som uppenbarligen utkom vid tiden omedelbart före landstigningarna i Normandie. Tidningen påpekar, att även om invasionen skulle misslyckas förändras icke Tysklands och därmed icke heller Finlands öde. Den hemliga tidningen skriver vidare på följande sätt:

(Utdrag ur artikeln "Inför invasionen.")

Så skriver Selvät Sanat om landstigningen i Normandie. Den finländska hemliga tidningen övergår sedan till att tala om informationsverket i Finland och om censuren, vilka äro allmänt — — — regeringsinrättningar i Finland. Selvät Sanat skriver:

(Utdrag ur artikeln "Vad gör den nya chefen för vårt informationsverk.")

31. 7. 1944.

Engelska radion:

Finland.

Svenska Morgonbladet meddelat, att magister *Nils Meinander*, magister *P. O. Barck* och en icke namngiven men bemärkt fredsaktivist anhållits. Som skäl för deras anhållande uppges, att de varit med om spridandet av en hemlig tidning. Nämnda nyhet publicerade den svenska tidningen i sitt fredagsnummer. Nyhetens ordalydelse är följande: "Tre kända finländare uppges ha anhållits som anklagade

laista ilmoitetaan pidätetyt syytettyinä laittoman rauhaan kallistuvan lehden levittämisestä. Yksi heistä pidätettiin juuri, kun hän oli työntämässä lehtä yksityishenkilöiden kirjeluukuihin. Eräs heistä on tunnettu suomalainen poliitikko, joka useita kertoja on eroittautunut Saksan yhteistoiminnan politiikasta ja varoittanut sen seurauksista. Toiset ovat fil. maisteri Nils Meinander, entinen Suomen Tiedotuslaitoksen varapäällikkö, ja fil. maisteri P. O. Barck, tunnettu kirjallisuusarvostelija. Meinanderin asema luonnehditaan erikoisen vakavaksi hänen toimensa johdosta valtion virkamiehenä. Hänen kuulustelunsa tulee otaksuttavasti tapahtumaan suljettujen ovien takana. Syytetyjä odottaa mahdollisesti vuoden vankeusrangaistus."

Maisteri Nils Meinander nimettiin Suomen Tiedotuslaitoksen varapäälliköksi viime vuoden maaliskuussa. Hänen nimityksensä merkitsi Rangelin hallituksen eroa seuranneita vaihdoksin Tiedotus- ja sensuurilaitoksessa. Vaikka mitään virallista tiedonantoa ei ole annettu tällöin, hänet erotettiin ilmeisesti virastaan viime vuoden marraskuussa. Ruotsin lehdistön mukaan hänet pantiin viralta sympatioittensa johdosta läntisiin demokratioihin, mikä oli herättänyt tyytymättömyyttä saksalaisissa sen vuoksi, että hän puolusti demokraattisia periaatteita. Hänen erottamisensa herätti mielenkiintoa, koska se tapahtui kohta sen jälkeen, kun

för att ha spritt en fredsvänlig tidning. En av dem anhölls just då han var i färd med att sticka in tidningen i privatpersoners postluckor. En av dem är en känd finlandssvensk politiker, som många gånger tagit avstånd från den politik, som inneburit samarbete med Tyskland och varnat för dess följder. De övriga äro fil. mag. Nils Meinander, f. d. souschef för det finländska informationsverket, och fil. mag. P. O. Barck, den kända litteraturkritikern. Meinanders ställning anses synnerligen prekär, på grund av hans ställning som statstjänsteman. Förhöret av honom kommer uppenbarligen att ske inför lyckta dörrar. De åklagade ha möjligen ett års fängelsestraff att emotse."

Magister Nils Meinander utnämndes till biträdande chef vid informationsverket i Finland i mars senaste år. Hans utnämning var en av de omställningar i informations- och censurväsendet, som företogs i samband med ministären Rangells avgång. Ehuru ingen officiell kommuniké då utfärdades, avskedades han uppenbarligen från sin tjänst i slutet av november senaste år. Enligt den svenska tidningspressen avsattes han på grund av sina sympatier för demokratierna i väster, vilket väckt tyskarnas missnöje, då han försvarade de demokratiska principerna. Hans avsked väckte uppmärksamhet, emedan det skedde omedelbart efter det tyskarna hade krävt socialminister *Fagerholms* avgång. Härvid antogs, att Meinanders av-

saksalaiset olivat vaatineet sosiaaliministeri *Fagerholm* eroa. Tällain arveltiin että Meinanderin ero oli suunniteltu *Fagerholm*in eron vastineeksi. Myöhemmin Suomen hallitus yritti luonnehtia hänen vetäytymisensä syrjään Valtion Tiedotuslaitoksen palveluksesta johtuneen hänen sotapalvelukseen kutsunnasta. — Maisteri P. O. Barck on luonnollisesti yleisesti tunnettu Suomessa *Hufvudstadsbladet*in kirjallisuusarvostelijana.

Mitään tarkempia tietoja ei ole vielä saatu salaisesta sanomalehdestä, jonka jakelusta pidätykset johtuivat. Ainakin kaksi salaista lehteä tiedetään olevan Suomessa ja niiden numeroita on saatu Lontooseen. Toisen nimi on "Poliittisia Tiedonantoja" ja se aikoi ilmestyä viime vuoden alkupuolella. Toinen on nimeltä "Selvät Sanat", jonka ensimmäinen numero julkaistiin Suomen hallituksen hylättyä venäläisten aselepoehdot viime huhtikuussa. — — —

Valtion Tiedotuslaitos.

Tarkkailutoimisto.

RADIOKATSAUS N:o 172.

2. 8. 1944.

Suomi.

Muita Suomea koskevia uutisia on se, että kolmannen niistä 3 tunnetusta suomalaisesta, jotka on pidätetty erään salaisen lehden levittämisestä, nyt uskotaan olevan kansanedustaja *Atos Wirtanen*. Tämä tieto on ilmestynyt ainoastaan ruotsin-

gång hade avsetts såsom ett vederlag för *Fagerholm*s. Senare försökte finska regeringen förklara hans tillbakadragande från informationsverket med att han blivit inkallad i krigstjänst. — Magister P. O. Barck är naturligtvis den allmänt kända litteraturkritikern vid *Hufvudstadsbladet*.

Några närmare uppgifter ha ännu icke ingått om den hemliga tidningen, på vars utdelning anhållandena grundade sig. Åtminstone två hemliga tidningar har man vetskap om i Finland och några av deras nummer ha funnit vägen till London. Den ena heter "Poliittisia Tiedonantoja" och den begynte utkomma i början av senaste år. Den andra heter "Selvät Sanat", vars första nummer utkom efter det Finlands regering tillbakavisat de ryska vapenstillståndsvillkoren i senaste april månad.

Statens Informationsverk.

Övervakningsbyrån.

RADIOÖVERSIKT N:o 175.

2. 8. 1944.

Finland

Bland övriga nyheter om Finland kan nämnas, att den tredje av de tre kända finländarna, som anhållits för spridning av en hemlig tidning, nu antas vara riksdagsmannen *Atos Wirtanen*. Denna uppgift har förekommit endast i den svenska

maalaisessa *Ny Dag*-lehdessä eikä siihen toistaiseksi ole tullut vahvistusta mistään muusta lähteestä. Ensimmäinen uutinen pidätyksestä ilmestyi viime perjantaina *Svenska Morgonblattet*, joka ilmoitti, että pidätykset olivat Suomen valtion tiedotuslaitoksen entinen apulaispäälikkö *Nils Meinander*, Hufvudstadsbladetin kirjallinen arvostelija *P. O. Barck* ja eräs nimeltä mainitsematon tunnettu oppositiopoliitikko. Göteborgilainen lehti *Ny Tid* vahvisti seuraavana päivänä, siis viime lauantaina, uutisen noista 3 pidätetystä heidän nimiään kuitenkaan mainitsematta.— — —

Syytekirjelmä.

Alkuperäinen teksti.

Jutun asiakirjoista selviää, että filosofian maisterit *Per Olof Fredrik Barck* ja *Tor Hilding Nils Meinander* sekä entinen kansanedustaja *Atos Wirtanen* tässä kaupungissa viime touko- ja kesäkuun aikana solaa julkaisemassaan ja yhteisesti toimittamassaan lentolehtisessä "Selvät Sanat", jota on levitetty monistettuna usean sadan kappaleen painoksina ainakin 4 numeroa, ovat julkisesti levittäneet perättömiä tietoja, jotka ovat olleet omansa ja tarkoittaneetkin halventaa hallitusta sekä aikaansaamaan vaaran yleiselle järjestykselle ynnä levittäneet seikkoja, jotka voivat haitallisesti vaikuttaa maan puolustukseen ja yleiseen turvallisuuteen, minkä vuoksi vaadin syytetyille rangaistusta r. l. 16

tidningen *Ny Dag* och bekräftelse från någon annan källa har tills vidare icke ingått. Den första nyheten om anhållandena förekom senaste fredag i *Svenska Morgonbladet* som uppgav att de anhållna voro f. d. souschefen vid finska statens informationsverk, *Nils Meinander*, Hufvudstadsbladets litteraturkritiker *P. O. Barck* och en icke namngiven känd oppositionspolitiker. Tidningen *Ny Tid* i Göteborg bekräftade, följande dag, således lördag, nyheten om att de tre anhållits, likväl utan att uppges deras namn.

Åtalsskriften.

Översättning.

Av handlingarna i målet framgår, att filosofie magistrarna *Per Olof Fredrik Barck* och *Tor Hilding Nils Meinander* samt förre riksdagsmannen *Atos Wirtanen* från denna stad i en av dem under senaste maj och juni månader hemligen utgiven och gemensamt redigerad flygskrift med namnet "Selvät Sanat", som i duplicerad form distribuerats i upplagor på många hundra exemplar och minst fyra nummer, ha offentligt givit spridning åt grundlösa uppgifter, vilka varit ägnade och även avsedda att nedsätta regeringen samt att åstadkomma fara för den allmänna ordningen samt givit spridning åt fakta, som kunna skadligt inverka på landets försvar och den allmänna säkerheten, varför jag påyrkar

luku 24 §:n ja kiellosta antaa eräänlaisia tietoja ja levittää huhuja kesäkuun 22 päivänä 1941 annetun asetuksen 1 ja 2 §:n sekä sotatilasta syyskuun 26 päivänä 1930 annetun lain 47 §:n nojalla, kuten viimeksi mainittu pykälä muutettuna kuuluu loka-kuun 27 päivänä 1939 annettussa laissa. Erittäinkin seuraavat kohdat pidän edellä mainitun luontoisina, jotka siis ovat omansa ajamaan vihollispropagandan asiaa ja harhaan johtavasti ihannoimaan vihollisvaltaa siten, että kirjoitukset hallitusta ja sen toimintaa halveksivien mainintojen ohella ovat saattaneet herättää hämminkiä ja levottomuutta kansalaisten keskuudessa sekä pyrkiineet horjuttamaan maan puolustukselle välttämätöntä yksimielisyyttä ja vaaranta maan valtakunnan turvallisuutta:

N:o 1: Sen jälkeen kuin aseleponeuvottelut katkaistiin, on Suomen asenne edelleenkin huonontunut — — — Mutta meidän on tehtävä aloite. Ei Venäjä, vaan me olemme joutumassa pakkotilanteeseen. — — Kysymys saksalaisista on joka tapauksessa keskeisin pulmakysymys. Mutta hallitus ei ole tehnyt mitään sen ratkaisemiseksi. Arvoisa kolmikko Linkomies, Tanner ja Ramsay ei ole edes tahtonut tai uskaltanut ehdottaa, että saksalaiset lähtisivät maasta — — — Ministerimme ovat pelänneet, että he saavat jakaa unkarilaisten valtiomiesten kohtalon. — — — Näiden neuvottelujen aikana, jotka nyttemmin ovat katkenneet, on

att de åtalade måtte bestraffas med stöd av SL 16 kap. 24 § samt 1 och 2 §§ i förordningen den 22 juni 1941 om förbud mot lämnande av vissa uppgifter och spridande av rykten samt 47 § i lagen den 26 september 1930 om krigstillstånd, den sistnämnda paragrafen sådan den lyder i lagen den 27 oktober 1939. Särskilt följande punkter anser jag vara av ovannämnd natur, d. v. s. sådana som äro ägnade att tjäna den fientliga propagandans sak och på ett vilseledande sätt idealisera en fiendestat sålunda, att artiklarna utom att de innehållit nedsättande uttalanden om regeringen och dess verksamhet, kunnat väcka oreda och oro bland medborgarna samt strävat till att undergräva den för landets försvar nödvändiga enigheten och bringa rikets säkerhet i fara:

N:o 1. Sedan vapenstillståndsförhandlingarna avbrötos, har Finlands ställning ytterligare försämrats. — — Men vi måste ta initiativet. Icke Ryssland utan vi hålla på att råka i ett tvångsläge. — — Frågan om tyskarna är i varje fall det centralaste problemet. Men regeringen har ingenting gjort för att lösa det. Det värda triumviratet Linkomies, Tanner och Ramsay har icke ens velat eller vågat föreslå, att tyskarna skulle lämna landet. — — Våra ministrar ha fruktas för att få dela de ungerska statsmännens öde. — — Under de förhandlingar vilka numera äro avbrutna, har regeringen gjort sig skyldig till svåra felbedömningar, såsom

hallitus tehnyt itsensä syypääksi vaikeisiin vika-arviointeihin niinkuin lähin tulevaisuus tulee näyttämään. — — Mikä olisi estänyt hallitusta ilmottamasta, että se hyväksyy kolme ensimmäistä ehtoa ja sitten selittämistä Moskovassa, että sillä on ollut aihetta tulkita ne n. k. lievennetyssä muodossa? — — Hallitus ei ole tehnyt mitään tämän epäluulon hälventämiseksi. Tekosyyt ja jarrutustoimenpiteet ovat asian viimeisessä vaiheessa saaneet korvata rehellisen pelin. — — Me olemme liitossa valtion kanssa, joka kovakouraisesti sortaa lukuisia eurooppalaisia kansoja. — — Suomen kansalta puuttuu eräitä tietoja, joita ilman ei voi objektiivisesti arvostella nyt käytyjä neuvotteluita. — —

N:o 2: Onko totta, että hallitus asettaa Suomen kohtalon nappulaksi peliin, joka ei tuo mitään voittoja? — — Me tunnemme nämä huomautukset ja väitteet että on välttämätöntä ottaa huomioon saksalaisten vaatimukset, saksalaisten, jotka ovat syypäitä maamme nykyiseen onnettomaan asemaan. — — Suomella ei ole mitään mahdollisuutta saada apua anglosaksisilta valloilta, jos se seisoo Saksan rinnalla katkeeraan loppuun saakka. — — Hallitus ei ilmoittanut tästä asiasta mitään eliökunnalle eikä ulkoasiainvaliokunnalle, jotka eivät siis tietäneet siitä mitään vielä huhtikuun 24 päivänä, jolloin Svenska Dagbladet viittasi asiaan — — Onko hallitus täs-

framtiden kommer att utvisa. — — Vad hade hindrat regeringen från att meddela, att den godkänner de tre första villkoren och sedan i Moskva förklara, att den haft anledning att tolka dem i den s. k. förmildrade formen? — — Regeringen har ingenting gjort för att skingra denna misstro. Svepskäl och bromsningsåtgärder ha i sakens sista skede fått ersätta hederligt spel. — — Vi befinna oss i ett förbund med en stat, som hårdhänt förtrycker talrika europeiska folk. — — Finlands folk saknar vissa uppgifter, förutan vilka det icke kan objektivt bedöma de nu förda underhandlingarna.

N:o 2. Är det sant, att regeringen sätter Finlands öde som insats i ett spel, som icke bringar någon vinst. — — Vi känna dessa invändningar och påståenden, att det är nödvändigt att beakta tyskarnas fordringar, tyskarna som äro skyldiga till vår lands nuvarande olyckliga ställning. — — Finland har inga möjligheter att få hjälp av de anglosaxiska staterna om det står vid Tysklands sida till det bittra slutet. — — Regeringen har icke härom meddelat någonting åt riksdagen eller utrikesutskottet, vilket således icke visste något ännu den 24 april, då Svenska Dagbladet hänvisade till saken. — — Har regeringen även i denna sak fört riksdagen bakom ljuset?"

N:o 3: Även de kretsar, vilka anse att den nuvarande regeringens utrikespolitik för landet till undergången. — — De göra det,

säkin asiassa johtanut harhaan eduskuntaa?"

N:o 3: Myöskin ne piirit, jotka katsovat nykyisen hallituksen ulkopoliittikan johtavan maan perikatoon, — — —. He tekevät sen, vaikka ovat vakuutuneita siitä, että toisenlainen politiikka olisi voinut säästää kansamme näiltä veriuhrilta. — — — On omituista, että hallitus siinä määrin tahtoo osoittaa olevansa haluton tekemään rauhaa, että se oikein kehuu aloitteentekopuutettaan tässä asiassa. Se on sitäkin omituisempaa, kun tämä ele on sataprosenttisesti totuuden vastainen."

N:o 4: Mutta ensimmäinen edellytys on uusi hallitus. On petos urhoollisesti taistelevaa ormeijaamme kohtaan jättää se taistelemaan viimeiseen mieheen. Tilanteen toivottomaksi julistaminen ja sen mukaan toimiminen — eli toimettomaksi jättäytyminen — on totisesti kansallisen velvollisuuden petämistä. — — Hallitsevat piirit käsittävät vihdoinkin, että heidän sotapolitiikkansa on johtanut maan tuhon partaalle. —

Käännös.

Syytetyt Barck, Meinander ja Wirtanen myönsivät kukin erikseen kuultuina ikä- ja mainetodistuksensa oikeiksi sekä toistivat mitä he valtiollisen poliisin toimittamissa kuulusteluissa olivat kertoneet oloistaan, Meinanderin itse asiasta lisätessä, että hän kyllä oli tietänyt syytetyn Wirtasen olevan kyseellisessä

fastän de äro övertygade om att en annan politik hade kunnat bespara vårt folk dessa blodsoffer. — — Det är underligt, att regeringen till den grad önskar visa sin obenägenhet att sluta fred, att den riktigt skryter med sin brist på initiativ i detta hänseende. Det är så mycket märkligare som denna gest är hundra procentigt lögnaktig."

N:o 4: Men den första förutsättningen är en ny regering. Det är ett förräderi mot vår tappert kämpande armé att lämna den att kämpa till sista man. Att förklara läget hopplöst och handla i enlighet därmed — d. v. s. låta bli att handla alls — är faktiskt att svika en nationell plikt. — — De styrande kretsarna förstå slutligen, att deras krigspolitik fört landet till undergångens brant.

Originaltext.

Åtalade Barck, Meinander och Wirtann medgävo riktigheten av sina ålders- och frejdebevis och upprepad vad de vid de på statspolisens verkställda förhören berättat om sina levnadsförhållanden och om själva saken, åtalade Meinander tilläggande att han nog hade vetat, att åtalade Wirtanen varit den tredje delak-

julkaisussa kolmantena osallisensa, mutta että hän ei ollut tahtonut ilmaista Wirtasen nimeä poliisille, ennenkuin hän oli hankkinut Wirtaselta luvan siihen.

Oikeudenkäyntiavustaja Falck pyysi syytettyjen puolesta lykkäystä jutussa, jotta syytetyt saisivat tilaisuuden antaa kirjalliset vastineet asiassa.

Syyttäjällä ei ollut lykkäyspyyntöä vastaan huomauttamista.

Asianomaiset poistuivat käsystä ja raastuvanoikeus teki seuraavan

Välipäätöksen:

Syytettyjen Per Olof Fredrik Barckin, Tor Hilding Nils Meinanderin ja Atos Kasimir Wirtasen pyynnöstä lykätään jutun enempi käsittely raastuvanoikeuden seuraavan syyskuun 20 päivänä pidettävään istuntoon kl. 11; jolloin virallisen syyttäjän viran puolesta on ilmoitettava juttu jatkokäsittelyä varten ja huudettaessa syytettyjen Barckin, Meinanderin ja Wirtasen henkilökohtaisesti itse on tultava saapuville tarjottuine kirjallisine vastineineen. Aika ja paikka yllämaninitut.

Viran puolesta

Otto Eric Törnwall.

v. t.

tiga i ifrågavarande publikation, men hade han icke velat yppa Wirtanens namn åt polisen, innan han hade utverkat Wirtanens bifall härtill.

Rättegångsbiträdet Falck anhöll på de åtalades vägnar om uppskov i målet, för att de åtalade komme i tillfälle att avge skriftliga svaromål i saken.

Åklagaren hade intet att anmärka mot denna uppskovsanshällan.

Vederbörande avträdde på tillsägelse och rådhusrätten

Beslöt:

På de åtalade Per Olof Fredrik Barcks, Tor Hilding Nils Meinanders och Atos Kasimir Wirtanens anhällan anstår med vidare åtgärd i målet till rådstuvurättens sammanträde onsdagen den tjugonde (20) instundande september klockan elva (11); då allmänna åklagaren på tjänstens vägnar äger anmäla målet till fortsatt behandling och vid upprop åtalade Barck, Meinander och Witransen böra envar komma personligen tillstädes ovägerligen och då vara försedda med förbehållna skriftliga svaromål. Avsades. Ort och tid förutskrivna.

I n f i d e m:

Otto Eric Törnwall.

t. f.

